

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-banában petít sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petít sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, március 15.

Magyar március.

A magyar szántások röge fakad újra
Zöld színbe borul a sötét televény.
A mezőkről nehéz, erős földszag árad,
Országjáró szelek szárnyai hegyén.
Március van újra. Ünnepeünk ismét,
A nagy évforduló itt van már megint
Elő a kokárdát. Meg a diszbeszédet,
Ünnep lesz a régi recipe szerint.

Hogy hányadik éve? Ötven-e, vagy hatvan?
Mellékes az itten. Az a fő dolog,
Szakitunk egy nap a hétköznapi renddel.
S azt hisszük, a világ köröttünk forog.
Egyszerű emberek méltóságos pózba
Merevednek máma. Ma nincs szürkeség.
Pózolunk mindnyájan és szavaló hangon
Méltatjuk a nagy nap emlékezetét.

Már hatvanöt éve? Rövidebbnek tetszik.
Talán mert nyom nélkül mult el az idő.
Nem barázdált bele a törtenelembe
Az a márciusi, ősmagyar erő,
Pedig megfogadtuk minden évfordulón,
Hogy csodát teszünk, csak jöjjön alkalom.
S az alkalom nem jön. Vagy nem vesszük észre,
Mert elkerüljük a másik oldalon.

Mert mi csak beszélünk. Fiskális nemzetnek
Teremtett az isten és ez az oka,
Hogy szivből fakadó meggyőződés, érzés,
Nem vezet a mi szavunkat soha
A szó a fő nálunk Most is ennyi évig
Mást se csináltunk, mint szép, új szavakat.
És boldogok voltunk, ha egy szó nyomában
Tömegek szemébe könnypatak fakadt.

Rekedtre beszéljük magunkat, ha olykor
Nemzeti ünnep van, vagy nagy lakoma.
Megindul a nyelvünk és jön a köszöntők,
A nagy ígéreték végtelen sora.
Ugy elgyönyörködünk egymásba, hogy milyen
Jól feszül meg rajtunk a magyar ruha.
S csodálkozunk szörnyen, hogy ily imponáló
Külsővel nem vagyunk a világ ura.

Jósolunk egymásnak nagy jövőt és rangot
A szegény hazának dicső korszakot,
Mikor a magyar faj lángesze és karja
Megállítja percre utján a napot
Kivagyunk cserélve mindnyájan egy napra...
De ha találkozunk a másik napon,
Azon kezdjük el, hogy a diszmagyar szép... szép...
Hanem... kényelmetlen viselet nagyon.

Az álmohaizsoló ősturáni vérből
Nagyon sok van bennünk. Álmodó kelet
A mi magyar népünk, mely káprázva áll meg
Egy egy mesearcu délibáb felett.
Csak a hangulatok vannak ránk hatással
S megbizsergetik a szivünkben a vért...
De minden varázslat csak ép egy napig tart...
S a régi mederbe minden visszatér.

Ez a nap is olyan. Hangulatot keltő,
A nagy tunyaságot felrázó varázs,
Egetrázó vihar emléke jár köztünk
Pirosan ül ki az arcunkra a láz.
Lobbot vet az érzés. Keleti szilajság
Feszíti végsőkig mámoros agyunk...
Érezzük a vérünk sebes lüktetését
S azt hisszük, nagy tette képesek vagyunk.

Szalmaláng érzés ez. A tűz nem tartós.
Szétfoszlik hamar az állomcsillogás.
Törtetünk előre a kenyérharc utján,
Hol álmodozni csak ünnepnap szokás
Beletörődünk a mindennapiságba.
A kenyérrobotba lankad a karunk,
S Ázsiból hozott ősi lustasággal
Más vágyunk nincs, csupán enni akarunk.

A magyar szántások röge fakad újra.
Zöld színbe borul a zsiros televény.
A mezőkről nehéz, erős földszag árad
Országjáró szelek szárnyai hegyén.
A magyar ugaron milliók szemében
A tetterő lángja lobog egy napig...
De már napszálltakor elcsittul a tábor
És örül a nép, hogy tovább alha ik.

Sassy Csaba.

Tisza lemond?

(Az ellenzék bemegy a Házba. — Mit tervez Lukács.)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 14.

Ujból azt jelentik, hogy Tisza István gróf a legközelebbi időben, talán már holnap lemond a képviselőház elnöki méltóságáról. A lemondás maga már elhatározott dolog, csak az időpontja nincs még végleg eldöntve, mert a döntést megnehezíti az a körülmény, hogy az ülészek végére jutván az országgyűlés, nemcsak új elnököt, de új alelnököket is kell választani.

Tisza István gróf a maga misszióját teljesen befejezettnek tekinti. Azért lett elnök a múlt év májusának végén, hogy az obstrukciót letörje, a védőreformot és a választójogi reformot; az országgyűléssel elfogadtassa és hogy új házszabályok alkotása által egyszersmindenképpen lehetlenné tegye azt, hogy a kisebbség a képviselőházban a többség akaratának érvényesülését megakadályozhassa.

Miudest elvégezte Tisza István gróf, még pedig teljes sikerrel. Miután pedig neki egyéb célja nem volt: most már távoznia fog az elnöki székből. A képviselőház tegnapi ülésének végén már nagy szónoki lendülettel emlékeztetett meg róla, hogy holnap, a szombati ülésen fog elérkezni a Ház „az elvégzett munkájának, a joghitelesítésének és a képviselőházi munkarend biztosításának befejezéséhez”. Ahhoz azonban, hogy az új házszabályokat életbe lehessen léptetni, mindennek előtt az szükséges, hogy a most folyó ülészeket rekesse be a király, mert a házszabályok módosítása a törvény értelmében csak a következő ülészekben léptethető életbe. Nagyon meglehet, hogy az ülészeket berekesztő királyi kizáratot már holnap ki fogják hirdetni a képviselőházban.

A házszabályok 23. szakasza értelmében a képviselőház alelnökei minden ülészekben újra választandók, az új ülészek első három ülésének egyikén. Ugyanez a szakasz elrendeli, hogy „az új választás eredményének kihirdetéséig az előbbi ülészekben választott alelnökök folytatják hivatalos működésüket.”

E szerint ha Tisza István gróf most, az ülészek végén lemond is: nem kerül kezeink közé a Ház tanácskozásának vezetése, hanem Beöthy Pál és Szász Károly alelnökök továbbra is hivatalban maradnak, az alelnökök újabb megvá-

lasztásáig. Más kérdés azonban, hogy most, a mikor még nem remélhető, hogy az új ülészek elején az ellenzék bele fog nyugodni a történetekbe és nem valószínű, hogy csöndesen fog viselkedni — Tisza István gróf rábizza e az ügyek további vitelét az alelnökökre, vagy pedig magát tartja a kezében a gyepőt még egy néhány ülésen, az alelnökök megválasztásáig? Ezért nincs még végleg eldöntve Tisza István gróf lemondásának időpontja.

Az ellenzék a holnapi ülésen.

Az ellenzéki pártok — az eddigi készülődés szerint legalább — a képviselőház szombati ülésén meg fogják ismételni a tegnapi demonstrációt, amelynek sikerével nagyon meg vannak elégedve. Holnap reggel megint a néppárt körhelyiségében gyülekeznek majd, s innen vonulnak a parlamentbe, annak a tíz képviselőnek kivételével, akiket tegnap Tisza István gróf javaslata alapján a mentelmi bizottság tíz és tizenöt ülésre kirekesztett a Házból. Ezek a képviselők is el fognak ugrani menni a parlamentig, de itt előreláthatóan rendőrkordon várja majd őket.

Az ellenzék a tegnapi taktika tapasztalatait felhasználva most más módszerrel fog élni, hogy a zajos jeleneteket minél hosszabbra nyújthassa. Tegnap ugyanis az volt a haditerv, hogy Lovászy Márton után még egymásután állanak fel a szónokok, hogy megismételjék a kormányval és a többséggel szemben Déry Zoltán vádjait. Ezt a számítást azonban maguk az ellenzéki képviselők hiúsították meg azzal, hogy szakadatlan közbeszó- lásaikkal lehetlenné tették Lovászy beszédét. Holnap már hallgatni fognak s arra várnak, hogy az elnök maga kísérelje meg a szónokok elhallgatását. Az ellenzék csak akkor lép majd közbe, ha a többség részéről inzultálni próbálnák a szó- lásra jelentkező képviselőt.

— Tisza, — mondják az ellenzéken, — március 15-ike alkalmából ünnepies záróközlétele- rre gondol. Mi gondoskodni akarunk róla, hogy ugyan olyan külsőségek közt fejezse be misszióját, amelyenek közt június 4-ikén elkezdette.

Lukács tervei.

A Tisza lemondásával kapcsolatban tegnap óta különböző forrásokból eredőleg Lukács miniszterelnök távozásáról is kolportáltak híreket, amelyekről egyenesen magát a miniszterelnököt kérdeztük meg. Lukács László a leghatározottab- ban megcáfolja az ő lemondásáról szóló híreszte- lést, s azután hosszabb beszélgetést folytatott egy hírlapíróval:

— Sokat beszélnek, — mondotta a hírlap- író — egy tegnapi esti jelenetről, amely a mun- kapárt egy csoportja és excellenciád között ját-

szódott volna le s amelyet különbözőképen kom- mentálnak: mi igaz ebből.

— Oh, igen, emlékszem — felelte a minisz- terelnök — egy pár barátomat együtt találtam egy csoportban, a kik, mikor kijöttem, ragyogó arccal jöttek felém és így szóltak: „Nohát, ke- gyelmes uram, most már mindennel elkészültünk, a mit magunk elé tűztünk.” Erre én mosolyogva így szóltam: „Hát igen, most már mindent elvé- gezünk, én már el is mehetnék, mi?” Erre általá- nos derűtlenség és szabadkozás volt a válasza.

— Olvasta e nagyméltóságod a bécsi lapokat és köztük a Reichspost vezércikkét, a mely sze- rint a mai parlament mandátumának lejártá után nem lehet az új törvény alapján választani, mert hiányzik a kerületek új beosztásáról és a vá- lasztói biráskodásról szóló törvények életbe- léptetése után törvény szerinti szükséges egy es- tendő?

— Igen, olvastam a mai bécsi lapokat, ame- lyek a tegnapi nap eseményeit igen helyesen fog- ják fel. És olvastam a Reichspostot is, amely a választójogi problémára vonatkozóan tévedésben van, mert éppen azért csináltuk meg ilyen sür- gösen az alapvető törvényt és azért siettetjük a végrehajtást is, hogy meglegyen a bázisunk a to- vábbi eljárásra. Még ebben az évben meglesz a közvetlenül szükséges két törvényjavaslat: a választókerületek új beosztásáról és a választási visszaélésekről való biráskodásról szóló javaslatok. A jövő évre alig marad még egy két kisebb tör- vényes intézkedés hátra, ezek azonban már nem hátráltathatják az új törvény alapján való választást, mert a törvényben csakis a választókerüle- tekről szóló törvény kihirdetésétől számított egy esztendő követeltek meg.

— Mi a kormány további munkaterve?

— Szombaton bezárjuk ezt az ülészeket azután május 5-ig elnapoljuk.

Csernoch és Wlassics. Budapestről jelen- tik: Egy estilap munkatársa ma megkérdezte Csernoch János hercegprímást, hogy a főrendi- ház tegnapi ülésén miért távozott el a sza- vazásnál. A hercegprímás a következőket vála- szolta:

— Azért hagytam el a szavazásnál a fő- rendiházat, mert Dessewffy Aurél gróf beszéde való- sággal fölháborított.

Kossuth Lajos Aradon.

(Szabadságharci emlékek.)

Aradon egykor a szabadságharcnak izgalmas és a világhistoriában is helyet foglaló nagy ese- ményei játszódtak le. Ez a város, amelynek akkor vegyes nyelvű lakossága volt, páratlan áldozat- készséggel és önzetlenséggel ragaszkodott a szo- rongatott hazáig.

De a haza iránti rendületlen hűségért talán még Komárom sem szenvedett annyit, mint Arad városa. Berger tábornok és a nemzeti ügyhöz hűtlenné vált Blomberg ezredes már szeptember elején lövetni kezdte a várost, hogy ott rémületet keltsen s a nemzetőröket elriassza belőle. A város erre küldöttséget indított a várba, hogy tiltakoz- zék a barbárság ellen. Berger azt válaszolta, hogy nem ő, hanem Blomberg dsidásvezéres lö- vette a várost.

— Feleségem, a bíróné — mondta aztán — térdre rogyva esdekelt, hogy szüntessem be a lö- vetést és én beszünttettem.

Hanem az ő gonosz szelleme, Siliák ezredes társparancsnok és Cesati olasz mérnökharci száza- dos, nem sokáig pihentették a tűzereket. Kötzen- tek a városi tanácsnak, hogyha négy ágyujukat be nem szolgáltatják s a nemzetőröket és hon- védeket a városból ki nem parancsolják, megint lövetni fogják a várost.

E két gonoszlelkű ember csakugyan lövöl- dötteni kezdte a várost s egy golyó Galliáni

gyógyszerész nyolc éves kis fiával együtt derék- ban kettészakította.

— Euer Excellenz, ich lasse schiessen — mondta az alnok Cesati és szóratta a bombákat a városra.

Máriássy János ezredes cseltámadást intézett a vár ellen, de a tábori zenekar korán rázendit- tett a Rákócásra, a várbeliek felriadtak s a ro- hamot visszaverték. Február 8-án a rákok betör- tek a városba, több száz embert legyilkoltak, de mikor javában tobzódtak, Asztalos Sándor kapitány és Boeczó Dániel kormánybiztos a honvédek- kel benyomult, a rákokat kivertek s azok több száz halottat vesztettek. Az aradi polgárok és nemzetőrök hősie szerepet játszottak e diadal- mas utcai harcban s Kossuth Lajos lelkes hangu levelet intézett a város közönségéhez, amelyet így végzett:

„Támogassa az erőt a hős lakosság ezután is azon pártatlan hitartással és elszántsággal, mint eddig is! Istenre! A megváltás óraja nem soká fog kézni és nem soká azon pillanat, amelyben a nemzet megmu athatja, hogy mivel tartozik az oly városnak, mint Arad.”

A függetlenségi nyilatkozat általános lelkesé- dést keltett, a szabadságra körül sátrakat emel- tek s ott hálaadó istentiszteletet tartottak Koszka Libor róm. kath., Baló Bé i ref., Rácz János görög n. e. lelkészek és Steinhart Jakab rabbi

A várat a honvédsereg annyira kiheste, hogy Berger tábornok feladta s július elején ki- olt belőle. Kossuth Lajos jul. 17-én ére- zett először a városba, ahol a nép leirhatatlan

örömmel és lelkesedéssel fogadta. Pedig már ak- kor mindelefelő borult és sötétedett. Aradra jött a ruhabizottmány, az államnyomda, a bankóprás, a fegyvergyár, a hadfelszerelési osztály. Ezek mind Nagyvaradról siettek az aradi vár védel- me alá, ahol a lábtörőt Damjanich János volt a parancsnok.

Kossuth Lajos az utolsó temesi grófhhoz, a dugagdag Csernoch Péterhez szállott, aki más nap fényes lakomát adott tiszteletére. Kossuthal jött Aradra bizalmas barátja és főhadsegédje, Aszóth Lajos ezredes s Beöthy Ödön orsz. kor- manybiztos is.

Kossuthot a város fejedelmi pompával fo- gadta s diszónságot állított a lakása elé. A legda- liásabb aradi nemzetőrökből válogatták ki ezt a csapatot s egy- része az utcán, a másik része a folyosón állott.

Egész nap fogadta a küldöttségeket honvéd- köztársasági egyenruhában. A minorta papok tisztelgő küldöttségeinek ezt mondta:

„A lelkészek ajkaitól függ a nép szíve, önök- nél a szó hatalma fegyver.”

Majd az Ormos Sándor főszolgabíró vezetése alatt álló s Erdélybe induló uri védesspat fölött tartott szemlést s rövid buzdító beszédet intézett a város urai ifjúságához. Delután rengeteg nép lepte el az utcákat. Megtudták, hogy a kormányzó a várba kocsizik s mindenki látói akarta. A fákön, még a házak tetején is kíváncsi emberek állottak, hogy szinről-szinre láthassák Magyarország csodás ékesszólású megváltóját.

Mesnydörgő éljenivalgás üdvözölte, mikor

— Nem a szavazástól tartózkodott eminenciád?

— Nem — válaszolta a hercegprimás. — *Bosszankodtam és elmentem.* A miniszterelnök ügye a bíróság előtt van és én nem engedem megam a köztisztesség nevében szavaztatni, ez nem lehet szavazás tárgya. Más oka nem volt eltávozásomnak. — *Wlassics* Gyulától is megkérdezték, hogy miért nem szavazott; ő azt felelte, hogy a miniszterelnök válaszával nem volt megelégedve s ezért tartózkodott a szavazástól.

A főrendiház megszavazta a választójogot.

— Izgalmas ülés. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 14.

A főrendiházban ma az ellenzék újról próbálkozott támadással a Déry-ügyben. Ma *Prónay* Dezső interpellált. A miniszterelnök miként tegnap, ma is kijelentette, hogy érdemi nyilatkozatot nem tesz, mert az ügy a bíróság előtt van. A névszerinti szavazásban ma még kevesebben szavaztak az ellenzékkel, mint tegnap. *Összesen huszonhatan voltak*, akik nem vettek tudomásul a miniszterelnök válaszát, holott a válasz tudomásul vétele mellett *százán szavaztak*. Az ellenzék tehát utólag vereséget szenvedett.

Az ülés vége felé elfogadták a választójog törvényét *Lukács* László rövid felszólalása után. A miniszterelnök azt hangoztatta, hogy a referm keresztültelése sürgős és fontos. A választójog tárgyalásának megkezdésekor az ellenzék kivonult a főrendiházból. Ezzel a mai ülés véget is ért. Holnap föl fogják olvasni az einspoló királyi kérészet.

Részletes tudósításunk itt következik:

A főrendiház ma délután négy órakor *Jósika* Samu báró elnöklésével óriási érdeklődés mellett ülést tartott.

Az ülés megnyitása után az elnök jelenti, hogy a képviselőháztól hat újabb törvényjavaslat érkezett.

Beöthy László kereskedelmi miniszter kéri a törvényjavaslatoknak napirendre való kitűzését.

Matkovits Sándor is ebben az értelemben szólal fel, egyttal kéri a sürgősség kimondását.

Prónay Dezső báró kijelenti, hogy a sürgősség kimondásához kétharmad többség kívánatik meg, kéri állapotassék meg, hogy a szükséges többség megvan e.

A jegyzők megszámlálják a szavazatokat s után konstataják, hogy a szükséges többség megvan, a javaslatok tárgyalására nézve kimondják a sürgősséget.

(Csendőrök és rendőrök.)

Elnök ezután bejelenti, hogy *Prónay* Dezső báró napirend előtti felszólalásra kért és kapott engedélyt.

Prónay Dezső báró napirend előtti felszólalásában elmondja, hogy a főrendiház épületében a főrendiházhoz tartozó kupolacsarnokban s a keresztifolyosókon rendőröket és szuronyos csendőröket látott. Kérde, hogy a csendőrök, kiknek hatásköre nem terjed ki a fővárosra, az elnök rendeletéből vannak e a főrendiházban, s ha igen, úgy az elnök a hölgyközönségtől, vagy talán a második emeleti karzat közönségtől félti-e a főrendiház tanácskozásának szabadságát? Ha pedig nem az elnök rendeletéből vannak itt a csendőrök és a rendőrök, akkor kinek az utasítására jöttek ide? Ha a kormány jelenlevő képviselői hívták őket ide, úgy milyen jogon tették ezt?

Batthyány Vilmos gróf: A sötörök védelmére!

Elnök ezután kijelenti, hogy a rendfenntartást a háznagy végzi, ki azonban neki nem tett jelentést arról, hogy tegyveres erőt rendelt a Házba.

Prónay Dezső báró indítványozza, hogy függeszék fel az ülést s állapítsák meg, csakugyan rendőrök vannak-e a Házban. Ha igen, úgy távolítsák el őket.

Rudnyánszky József báró háznagy kijelenti, hogy tudáival egy rendőr és csendőr sem tartózkodik a főrendiházban. Ha a karzatra, vagy az épület más részére esetleg bejöttek, az az ő tudta nélkül történt s nyomban vizsgálatot indít, hogy a Ház tisztviselői közül valaki adott-e a rendőröknek utasítást arra, hogy bejöjjenek. A kupola csarnok nem kizárólag a főrendiházhoz tartozik s ha ott rendőrök is vannak, az teljesen független a főrendiház rendfenntartásától. Ő sohasem vesz igénybe tegyveres erőt s azt hiszi, erre nincs is szükség a főrendiházban.

Prónay Dezső báró szólalt fel ismét. Beszédében emlékeztet arra, hogy mikor a prag-

matika szankciót megszavazták, a pozsonyi várból ágyugolyók voltak irányítva a parlament ellen. Nem tudja, nem azért vannak-e most is itt a rendőrök, hogy befolyásolják a törvényhozást. Kikől félnék és kik félnék? Ugy látszik, a kormány saját bünye lelkiismeretétől fél, ez az oka ezeknek az intézkedéseknek.

(Ismét a Déry-ügy.)

Ezután azokkal a vádakkal foglalkozik, melyeket a miniszterelnök ellen emeltek. A miniszterelnök tegnap válasza eszébe juttatta azt a közmondást: semmit se szolt, azt is lassan mondta. Ezzel a válasszal nincs elintézve a dolog, a képviselőházban másképp beszélt a miniszterelnök. Védekezése olyan, mint mikor az üldözött ember tolvajt kiált. Köztudomásu dolog, hogy a négy millió nyolcszáz ezer korona elvonatott céljától és nem folyt be az állampénztárba.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy ez *vádbeszéd* és nem interpelláció. (*Nagy sajt az ellenzéken.*)

Hadik János gróf: Nincs joga a szónokot a szólásszabadságban korlátozni. Ezt nem tűrjük.

Prónay Dezső báró folytatja beszédét és igen éles és erélyes hangon követeli, hogy a négy millió nyolcszáz ezer korona kérdése tisztáztassék. A tegnapi szónokok utaltak arra, hogy itt az ország becsületéről és köztisztességéről van szó, azért kívánja, hogy ez a kérdés teljes mértékben tisztáztassék, mint azt a szóbanforgó nagy érdekek követelik.

Ezután *Lukács* László miniszterelnök szólalt fel. Rövid beszédében elmondja, hogy ő már tegnap részletesen megfelelt ezekre a kérdésekre és csodálkozik, hogy a főrendek válaszával és az első bíróság döntésével nincsenek megelégedve. Más választ nem adhat, mert nem akarja az ügyet hamis vágányra tereltetni.

Lukács László válasza után az ellenzék névszerinti szavazást kért annak megállapítására, hogy ezt a választ a főrendiház tudomásul veszi-e vagy sem.

A szavazást megejtették és *száz szavazattal huszonhat ellenében* a miniszterelnök válaszát tudomásul vették.

(A választójog.)

Az elnök bejelenti, hogy *Abauj* Tordavármegye főiratot intézett a főrendiházhoz, amelyben azt kéri, hogy a választójogi javaslatot vegyék le a napirendről egyrészt az ország közviszonyaira,

Damjanich tábornokhoz indult. Midőn visszajött a várból, már fátylak száza lobogtak a főtéren s a nép lelkesítő indulók zenéje mellett vonult *Kossuth* szállása elé. Amint a sok ezer főnyi tömeg megállott, hirtelen, mintegy adott jelre, minden kalap lekerült a fejről s a tömeg ajkán felséges erővel zendült föl a Hymnusz.

Ezután *Simon* Ignác, a város főjegyzője, fejezte ki Arad boldogságát a fölött, hogy a kormányzó körükbe érkezett. *Kossuth* Lajos az elé állva, fődétlen föl hallgatta a lelkes beszédet s hosszabban válaszolt reá. Kezdetben kissé halkán beszélt, bágyadnak, fáradtnak látszott. De néhány mondat után már mintha az eget felé szárnyalt volna, oly emelkedetten s elragadó ékes-szólással beszélt. A sok szernyi nép templomi csöndben hallgat s néma elragadtatásban valóssággal átszellemült.

Aradon a hazafiság — mondotta *Kossuth* — azenos a haza iránti hűséggel.

Mennydörgő éljenzugás követte e szavakat, amikből a hála és elismerés hangja áradt. Másnap *Kossuth* Lajos megint a várba ment, hogy megzemlélje a kijavított sárcokat, bástyákat és a fegyvergyárat. Délután hivatalos aktákat intézett el s este ismét meglátogatta *Damjanichot*, aki ha lábát nem törik, ekkor bizonyára fővezérré lett volna.

Julius 19-én ezeken és ezeken kísérték ki *Kossuthot* a város határából. A kormányzó a szegedi országgyűlés megnyitására ment. Augusztus elscjén *Azary* honvédkapitány megdöbbsentő hírrel lepte meg a város tanácskozó közgyűlését.

Bejelentette, hogy a kormány délután négy órakor a városba érkezik.

— *Kossuth* is? — kérdezték riadtan a városatyák.

— Igen, a kormányzó ur is, — felelte fojtott, csüggedt hangon a tiszt.

Némán és elsápadva fogadták ezt a hírt. Pár héttel azelőtt még az egész város örömmámorban uszott jövetelének hírére, most pedig tompa kétségbeesés fektött a polgárság lelkére. Tudta mindenki, hogy komor, gyászos események történhetnek a harctéren, ha a kormány és képviselőház egyre változtatja helyét.

Kossuth Lajos délután meg is érkezett. Nagy kísérettel jött, sok ember várta, de alig hallatszott egy pár éljen. *Kossuth* halovány, komor arca, csüggedt pillantása elárulta a megdöbbsentő fordulatot.

Pedig akkor még nem vezett el minden remény. *Dembinszki* déli hadserege még megvolt s döntő csatára készült.

A kormányzóval jött *Horváth* Mihály kultusz-miniszter, aki a *Babus*-házban szállott meg és *Duachek* Ferenc pénzügyminiszter, aki a pénzsajtó egy részével *Lugosra* vonult.

Az aradi várba sok képviselő szállott, köztük *Palóczy* László, a korelnök is.

A menekülők százával jöttek, de *Damjanich* megparancsolta, hogy többet már ne engedjenek be a várba. Az izgatottság napról napra nőtt, *Damjanich* lakásán egymást érték a haditanácsok.

A temesvári csata napján *Nagy* Sándor tá-

barnok *Simondra* érkezve így szolt: Én itt vagyok, de a haza megbukott.

Ugyanekkor vívták a végzetes temesvári csatát, amelyben az éhség és a löszérhiány aratott győzelmet a szegény, elcsigázott honvédek fölött.

Kossuth Lajos a vár fokáról hallgatta az ágyudörgést s kínzó kételyek között forgatta tábori messzelátóját, hogy nem jön-e a futár azzal az örömhírrrel, hogy a honvédek győztek. De nem jött senki. Még este is fel fellobbanó tüzeszikokat látott, amit ágyumoraj követett.

Kmetty György elvágott serege vonult el szép rendben az egész osztrák sereg előtt.

Augusztus 10-én délelőtt miniszteri tanács volt a várbán. *Kossuth* Lajos bejelentette, hogy hozzá érkezett hír szerint *Dembinszki* győzött *Temesvárnál*.

— Akkor *Haynau* serege két tűz közé kerül s tönkretesszük — felelte *Görgei*.

— És ha az osztrákok győztek volna? — kérdezte *Kossuth*.

— Akkor, — felelte habozás nélkül *Görgei*, leteszem a tegyvert.

— És én föbe lövöm magam! — kiáltotta volna *Kossuth*.

Számos történelmi munka, köztük *Gelich* *Richárdé* is, így adja elő ez utolsó miniszteri tanács lefolyását. De mi nem tudjuk elhinni, hogy *Kossuth* ilyen kijelentést tett volna. A megdöbbsentés, amit *Görgei* száraz katonai kijelentése okozott, inkább lezárta az ajkat, hogyssem a pillanat-

másrészt a javaslat hiányos voltára való tekintettel.

Molnár Viktor előadó kijelenti, hogy az egész ország közvéleménye melegen óhajtja a reform létrejöttét s a reform elhalasztása csak növelné az izgalmat. De a törvény belső tartalma sem igazolhatná az elhalasztást, mert a javaslat jelentékeny jogkiterjesztést tartalmaz. Ennélfogva kéri, hogy a kérvényt az irattárba helyezték.

Prónay Dzsó báró indítványt nyújt be, hogy a főrendiház örömmel vegye tudomásul Abauj-Tordavármegye feliratát és a törvényjavaslatot ne fogadja el az általános tárgyalás alapjául.

Prónay álláspontja mellett felszólalt Desseoffy Aurél gróf és Kemény Árpád báró, akik hevesen támadják a kormányt és rámutatnak arra, hogy a törvényjavaslat szuronyok mögött jött létre.

Wlassics Gyula tartott ezután hosszabb beszédet, amelyben kijelentette, hogy azért nem vette tudomásul a miniszterelnök választását, mert az ország érdekében áll, hogy ez a kényes kérdés teljesen tisztáztassék. Rámutatott arra, hogy miért nem tartja időszerűnek a választójog mostani tárgyalását. A parlamentben most olyan viszonyok vannak, hogy alig lehetne ilyen törvényt meghozni anélkül, hogy az ország izgalmat ne fokozódna. Ki kell az ellen, hogy ilyen fontos javaslatot, amely hatvanegy évi mulasztást akar jóvátenni, sürgős uton akarják elintézőni a főrendiház által. Ez olyan abuzus, amely ellen az egész főrendiháznak állást kell foglalnia, mert ezáltal a főrendiház mindinkább veszít tekintélyéből és jelentéséből.

Ezután a szavazás következett Abauj-Tordavármegye feliratát illetőleg. A főrendiház nagy többsége elfogadja az előadó javaslatát, mely szerint a feliratot irattárba helyezik.

Az ellenséki főrendek erre kivonultak és nem vettek részt a választójogi javaslat tárgyalásában.

Következett a választójogi törvényjavaslat tárgyalása, mely ellen Szapáry László gróf szólalt fel, aki szintén kijelenti, hogy nem tartja célszerűnek a javaslat tárgyalását, míg a nyugalom nem fog helyreállni. A javaslatnak olyan hibái vannak, amelyek okvetlenül jóvá kell tenni, miután nem járja, hogy a választójogból kizárjanak értékes elemeket, különösen a földműves munkásokat, akik a legmegbízhatóbb államfentartó elemek közé tartoznak. A harmincéves korhatárt is ellenzi s kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el, mert ilyen javaslat meghozatalának napja kell, hogy örömmel legyen a népnél, nem pedig gyásznapja s ilyen törvényt nem lehet szuronyok és csendőrök mögött meghozni.

nyí kétségbeesés ilyen kisleltű nyilatkozatot adott volna reá.

Délután megérkezett Guyon futára a lesújtó jelentéssel, hogy a temesvári csata elveszett. A kormányzó a felbontott levelet minden megjegyzés nélkül nyomban elküldte Görgeinek. A fővezér erre felszólította Kossuthot és a kormányt, hogy mondjon le.

Kossuth leküldés helyett miniszteri ellenjegyzéssel ellátott szolgálati levelet küldött neki, mellyel az ideiglenes kormány reáruhazza a főhatalmat s feljogosítja a békekötésre, de csak az oroszokkal.

Görgei kijelentette, hogy az oroszokkal semmibe se foghat, mtg Kossuth és a kormány ünneplés formában le nem köszön. Csányi, Aulich és Vukovics miniszterek is így vélekedtek. Kossuth erre augusztus 11 én kiáltványt intézett a nemzethez, amelyben tudatja, hogy a leg több katonai és polgári hatalmat Görgeire ruhazza. Ez utolsó kiáltványt Vukovics, Horváth és Csányi miniszterek írta alá. Ezt nyomban követte Görgei proklamációja, majd emlékeztető levele Büdiger grófnak.

Kossuth reménye vesztetten menekült Arad városából. Földönfutó bujdosó lett. s pár nap múlva már török földön volt. Fényes és szomorú emlékek egész sora kötötte őt a vértanúk városához Törökországban tudta meg, hogy a csarok bosszu a nemzet fájdalmas emléktől Golgot-hájjá tette Aradot.

Csernoch János hercegprímás szólalt fel ezután és kijelenti, hogy a javaslat az évtizedek óta követelt jogkiterjesztés alapján áll és igen sok népréteget vett be az alkotmány sáncába. Reméli, hogy évről évre szaporodni fog a választók száma a kultúra terjedésével és reméli, hogy ezáltal a kedélyek nemiképen mégis meg fognak nyugodni, habár jelenleg szintén nem valja azt a meggyőződést, hogy ez a törvény nyugvóponttá válna a választási agitációkat. Különbözők mindig lesznek olyanok, akik nincsenek benn az alkotmány sáncában és követelni fogják, hogy oda felvessenek. És ha talán ki lesz merítve a férfi osztály, akkor ott lesznek a nők, akik követelni fogják, hogy ők is részesei legyenek a választójogoknak. Azonban mégis azt hiszi, hogy egyelőre megnyugodnak a kedélyek. A választójogot igen sok a gyengéje, nem is lehet olyan választójogi törvényt alkotni, amelynek ne lenne valami hibája. Mindenekelőtt, hogy ha konzervatív ez a választójog, akkor igazságosabban és nagylelkűbben kellett volna elbánni a társadalom azon osztályával, amely mindig a legkonzervatívabb, a földművelő néppel. A forradalmat sohasem a földművelő nép, sem a papság által vezetett klerikális demagógia csinálta. A földművelő nép becsüli királyát, hazáját és egyházát. Reméli, hogy legalább novelláris uton ezen a hiányon segíteni fognak. Helyesli, hogy a választójogot nem költötték a magyarul írni és olvasni tudáshoz, végül kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Ezután Lukács László miniszterelnök szólalt fel. Kijelenti, hogy az előzetes kérdés tárgyalásánál nem akart részt venni, mert nem akart beszédével hozzájárulni ahhoz a nyilvánvaló tendenciához, hogy minél később kerüljön a sor a választójogi javaslat tárgyalására. Megnyugtató körülmény, hogy az ország összes vármegyéjéből csak Abauj vármegyének ébredt fel a lelkiismerete és csak az követeli, hogy a javaslatot tárgyalassék. Ezzel szemben bátran lehet hivatkozni a többi hatvankét megye lelkiismeretére, amely nemcsak, hogy nem tiltakozik a tárgyalás ellen, hanem örömmel üdvözi a törvényjavaslatot.

Nem akar kitérni a személyes invektívákra, amelyekben bőven volt része tegnap és ma s amelyekkel szemben nyugodt lelkiismerete védi meg. Csak egyetlenegy megjegyzést kíván tenni, tudniillik Wlassics Gyula megjegyzésére, hogy sajátosságok tartja a bírói fellegást, amely fűgőben lévő kényes kérdést el akar vonni a bíróságtól s olyan testületbe átplántálni, ahol a kérdést nem lehet eldönteni.

Foglalkozik ezután Kemény Árpád báró beszédével és kijelenti: mindenki elismeri azt, hogy a jelenlegi választójogi törvény rossz s ez kétszeresen köteleességünk teszi, hogy a kérdést elintézzük és ne halaszuk tovább. Ami azt a kifogást illeti, hogy nem lehet a javaslatot tárgyalni, mert nem ismerik a területi beosztás tekintetében a kormány szándékait, kijelenti, hogy helytelen eljárás lenne a kormánytól a kerületek beosztásával addig foglalkozni, ameddig nem tudja, hogy körülbelül hany választóra fog kiterjedni a választói jog. Ha Kemény Árpád dr. azt mondja, hogy a képviselőházban jelenleg uralkodó helyzet európai szegény, ebben egyet ért vele, de ezt a szegényt nem abban a törekvésben látja...

Széchenyi Viktor gróf: A trombitálásban és a sípolásban...

Lukács: ... mely oda irányul, hogy a törvényhozás rendszeres működése biztosítsassék, hanem abban a törekvésben, amely minden erővel lehetetlen állapotba akarja juttatni egy képviselőházat, mint a főrendiházat is. Wlassics Gyula azt állítja, hogy a véderőt mindenki akarta. Nem érti ezt, hogy az akarásnak micsoda csodálatos furcsa kifejezése, amely obstrukcióban nyilatkozik meg. (Derűtség.) A vád, amely a legigaztalanabban érinti a kormányt az, hogy jobb lett volna, ha kompromisszum formájában jött volna létre a választójogi törvény. A többség és a kormány mindent megtett, hogy az ellenzék a tárgyalásokon részt vegyen. Véletlenül éppen a választójogot minden kordon nélkül tárgyalták le, senki sem volt kitérve, mindenkinek joga, sőt kötelessége lett volna bejönni a képviselőházba. Hanem a képv.

selők rendszeresen ott keresték a bemenetelt, ahol az el volt zárva, s nem ott ahol nyitva volt.

Ezután Szapáry László gróf beszédével foglalkozik a miniszterelnök. Kijelenti, hogy nem lehetett sablonok szerint indulni, mert ez olyan pusztításokat vihetett volna végbe, mely az országot végveszélynek tette volna ki. Tiszagos kiterjesztése lenne a választójogot, amit Szapáry gróf követel, hogy legalább az összes katonaviselt emberek kapjanak választójogot, hisz ma, az általános védkötelezettség idején, majdnem minden ember katona volt.

Ami a nyugvópontot illeti, melyre a hercegprímás utalt, ő is abban a véleményben van, hogy teljes nyugalomra nem lehet számítani és mindig támadnak új társadalmi rétegek, azonban ezzel a javaslattal olyan jelentékeny lépés tétetik, amely egy régóta vajdó kérdést csakugyan nyugvóponttá juttat. A földművelőosztály a javaslat szerint a legdomináns befolyást fogja megtartani, bár kisebb lesz a százalékos arány, mint eddig. Kéri, hogy a javaslatot általánosságban és részleteiben fogadják el. Ez minden további vita nélkül meg is történik. A napirend többi pontját is vita nélkül intézték el. Az ülés este nyolc órakor ért véget.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Halálraítelt ügyvédjelölt. Jelentettük, hogy csütörtökön egész napon át tárgyalta a bécsújhegyi esküdtségi bíróság a gyilkossággal vadolt Reisz Fülöp cernowitzi ügyvédjelölt bünpörét, aki 1912. december 6 án éjjel a Bécs melletti Baden kurparkjában 3 revolverdövéssel megölte menyasszonyát Beregszászi Olga és utána önmagát is megakarta ölni, mert a szerelmes pár hazasága elé akadályokat gördítettek a rokonok. Késő este vonult vissza tanácskozássra a 12 esküdtségi bírósági tagból, vajon büntesse-e a vadolt a gyilkosság miatt: igennel felelt. A bíróság így költött halálra ítélt Reisz Fülöp jogását. Lowe dr. védőügyvéd semmisségi panaszt jelentett be. (Mai lapunkban tévesen közöltük, mintha 2 évi börtönt kapott volna Reisz.)

§ Egy vasuti karamból körül. Laboda Mihály, az arad csanádi vasut mozdonyvezetője 1910. évi augusztus 10 én délután egy gyorsmozdonyos haladt Aradról Szeged felé. A mozdony állomás előtt a jelzőkészlet műsora volt állva, de Laboda ennek ellenére is bement az állomásra, nekiment egy ott tolató vonatnak és a karamból következtében személyes utas megsebesült. A szegedi törvényszék közvevényű cselekményért vona a felelősre Labodát, akit büntösnök ítélték és két évi fegyházra ítélt. A szegedi tábla a büntetést hat napra 10 napra szankcionálta. A tábla mellette ellen beadott semmisségi panaszok miatt foglalkozott a Kuria I. büntető tanácsa. Komlósi Gyula dr. ügyvéd védő becsatolt egy közjegyzői okiratot, amely szerint az egyik utó, Marinkas Imre állította, hogy mikor a szerencsétlenség napján Hindler dr. automastiszt azt mondta a felelős, az igazlattevő tisztnek, Koczka Amalnak, hogy a a vedjelő műsora állt, de mert a gyorsvonat közeledik, azt szabadra autotta, így aialtot föl Koczka: „Jezus Maria, hiszen ebből karamból lesz.” Majd bezaladt az irodába és a vedjelőt műsora autotta. Eközben azonban a gyorsmozdony bezaladt az állomásra és megtörtént a karamból. E közjegyzői okiratot foglalt vallomás alapján a királyi Kuria megsemmisítette a tábla ítéletét és utalította a szegedi táblát, hogy hallgassa ki Marinkas Imre falot és ezután új ítéletet hozzon.

§ Uriasszonyokat sértő plakát. Különböző ügy foglalkoztatja most Battonya közönségét. Két battonyai uriaszony: Milosits Béláné és Ginovasky Miklósné, továbbá Leber Lorinc segédlelkész feljelentést tettek a csendőrségnél, hogy valaki tragár tartalmu s őket sértő plakátokat írt s azokat a közönségben, különböző helyeken kiragasztotta. A csendőrség megállapította, hogy a plakátokat Cs. Toth Illésné 37 éves battonyai asszony írta s ő is ragasztotta ki. Cs. Tóthné ezt be is ismerte s mindössze azzal védekezett, hogy szerelmes volt a segédlelkészbe. Tóthné ellen nyilvános rágalmazás miatt megindították az eljárását.

Békekötés fegyverzajban

(Meghódol Drinápoly és Szkutari?)

Távíráti tudósítás.

Szófia, március 13.

A bolgár távirati iroda jelenti: A bolgár kormány ma adta át válaszáat a nagyhatalmak képviselőinek. A válasz lényeges pontjai a következők: Törökország és a szövetséges államok között a területhatárra vonatkozó tárgyalás alapjául a Rodostó Malakrahafok vonal szolgáljon, a Gallipoli félsziget kizárásával, mely Törökország birtokában marad. A vonaltól nyugatra eső minden területet, Drinápoly és Szkutari beleértésével Törökország engedje át a szövetségeseknek. Valamint engedje át az aegai tengeren levő szigeteket is. Krétát illetőleg pedig jelentse ki, hogy az teljesen érdektelen. A bolgár válasz követeli egyszersmind azt is, hogy Törökország ehhez a nyilatkozathoz előzetesen járuljon hozzá, s a nagyhatalmak csak ez esetben vegyék kezükbe a béketárgyalásokat ilyen alapon. A tárgyalások alatt a hadműveletek ne szüneteljenek.

Konstantinápoly, március 14. Az egész városban azt beszélnek, hogy Drinápolyt az eleste minden órában várható. Amikor az új kormány január 23-án után ismét az előtt a kérdés előtt állt, hogy békét kössön-e, vagy pedig folytassa a háborút, drónélküli távirat útján Sukri pasát is megkérdezték, hogy mi a véleménye. Sukri pasát azt felelte, hogy ő szűkebb körökben 6-naplár szerint február végéig ellentárlhat, de tovább, mint az 6-naplár szerinti, március közepén Drinápolyt sem tarthatja. Ez okból tehát azt tanácsolja, hogy küldjenek sereget olyan gyorsan, mint csak lehet, a vár felszabadítására. Azóta Sukri, még két vagy három intő táviratot küldött Konstantinápolyba. Utolsó táviratát, hír szerint, vasárnap küldte. Ebben a táviratban azt jelentette Sukri, hogy élelmiszere és lőszerre már csak egy-két napra elég és nincs más menekvése, mint hogy megkísérelje, hogy seregével kitörjön a várból és keresztülverje magát az ellenségnek. Ezzel egyidejűleg a drinápolyi váli is jelentette, hogy az élelmiszer fogytán van és a lakosságot skarlát és vérhas tizedeli. A bajt ezenfelül még a hóolvadás által előidézett árvizek is szaporítják. Sukri pasá ama reményének, hogy a török sereg Csataldzsából előnyomulhatna Drinápoly ellen, hogy a várat fel szabadítsa, semmi kilátása sincs a megvalósulására.

Szófia: Tegnap szakadatlanul tartott Drinápoly bombázása. A törökök a bombázást igen gyengén viszonyozták, amiből arra lehet következtetni, hogy lőszerük már fogytán van. Valószínűnek tartják, hogy Drinápoly rövidesen megadja magát.

Cettinje, március 14. Nikita király a főhadiszállásra ment, hol ép most tesszik meg az utolsó előkészületeket a Szkutari ellen intézendő legutolsó rohamra. Az egyesült montenegróik és szerbek tulnyomó erővel egyszerre három oldalról támadják meg a várost, melynek — számításuk szerint — okvetlenül kapitulálni kell. A támadás előtt a parancsnokot megégyeszer felszólítják, hogy adja át békésen a várat.

Podgorica, március 14. Szkutarit és Stopit tegnap délelőtt tíz órától délutánig bombázták. A török tüzéség gyengén válaszolt és csak itt-ott lőtt ki egy golyót a montenegrói fitegek ellen. Szkutariban néhány ház ég. A városban nagy a rémület.

Belgrád: Ma érkezett meg Szkutari alá a szerb segédszerep második csoportja, huszonhét ezer ember, kikkel együtt már negyvenhét ezer embert tesz ki a Szkutarit ostromló szerbek száma. Az ostromgyűköt szombatn rakták partra s valószínű, hogy még e hét folyamán Szkutari el fog esni.

Pétervár: Itteni diplomáciai körökben számolnak azzal, hogy a pétervári nagykövetségi konferencián, mely a román bolgár ellentéteket fogja tárgyalni, esetleg szavazategyenlőség állhat be.

Esért célszerűnek tartják, hogy a konferenciára Spanyolországot is meghívják, mint hetedik nagyhatalmat.

Konstantinápoly: Csataldzsánál ma igen heves összeütközés volt. A törökök kitértek érdeikből s a bolgárokat megtámadták. A bolgárok jobb szárnyát a törökök teljesen szétverték.

Kardpárbaj egy énekesnő miatt.

— Izgalmas párviadal Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Izgalmas kardpárbaj volt reggel Aradon. A párbajozó felek, akik nehéz lovassági kardokkal támadtak egymásra: Dán Artur 37. gyalogezredbeli kapitány és Kebeli Ignác a Palugyay és fia ismert borkereskedő cég aradi ekzponense. A párbaj, amelyben mindkét fél megsebesült, regényes előzményekkel bír.

Kebeli még Budapesten lakott, amikor megismerkedett Márkus Arankával, a budapesti Operaház tagjával. Az ismeretségből házasság lett. A házasság tartama alatt Kebeli azt tapasztalta, hogy a felesége néha néha Budapesten az utcán sétálgat Dán Artur 37. gyalogezredbeli kapitánnyal, aki már hosszabb idő óta Bécsben teljesít szolgálatot s aki régebb idő óta ismeri az énekesnőt. Kebeli úgy tudta, hogy Dán felesége volt valamikor Márkus Arankának s mivel nagyon szerette a feleségét, tehát féltékenykedett rá. Szemrehányásokkal is illette s ebből szóváltás támadt a házastársak között.

Hosszu ideig haragban voltak, végül megállapodtak abban, hogy barátságosan elválnak kölcsönös megengedés alapján. Az volt a kikötés, hogy az énekesnőnek a válópör tartama alatt nem szabad látni a kapitányt.

Közben Kebeli úgy értesült, hogy a felesége nem mindenben tartotta be a megállapodást. Ezért a férj haragja a kapitány ellen fordult és a katonai becsületügyi választmányának bejelentette az egész ügyet. Néhány hónappal később Kebeli kibékült feleségével, mert a közöttük keletkezett félreértés eloszlott. Ekkor Kebeli fölment Bécsbe és olyan értelmű nyilatkozatot adott a becsületügyi választmány előtt, hogy előbbeni panaszát tévedésen alapult.

Amde a feleségével kötött béke nem volt tartós. Ismét összeütköztek és most már komolyabb alapokon indult a válópör a házastársak között. Kebeli ekkor sértő levelet küldött Dán kapitánynak.

Ez néhány héttel ezelőt történt. A kapitány természetesen azonnal provokálta Kebelit. A felek hosszú ideig s többször tárgyaltak, mert szerették volna békésen elintézni az ügyet a családi vonatkozásokra való tekintettel. Ez azonban nem sikerült. A segédek lovassági karddal megvívandó párbajban állapodtak meg.

A párbaj reggel folyt le Aradon Maione Vice vívómester vívótermében. A felek rendkívül hevesen támadtak és mindketten megsebesültek. Részleteket eddig nem tudhatunk meg a párbaj lefolyásáról.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai.

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 151
Nyomda	— — — — 151

A gépirókisasszony szerelme.

— Esküdtészi tárgyalás. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 14.

Sportkörökben mint jeles birkózót ismerik Petri Zsigmond magánhivatalnokot, aki sok ellenfelével mérkőzött meg. Harmadéva azonban egy minden birkózó-bajnoknál hatalmasabb ellenféllel, a sorssal került szembe, mely legyűrte úgy, hogy mind a két válla a földet érintette...

Petri Zsigmond feleszeretett egy szegény, de nagyműveltségű gépirókisasszonyba, Gottlieb Szerénába, aki akkor már jegyben járt egy háztulajdonossal. A leánynak megtetszett a daliás természetű ifju, lemondott miatta a gazdag vőlegényről s néhány hét múlva a Petri felesége lett. A boldogságuk nagyon rövid ideig tartott. Petri már harmadnapra a házasság után bizalmas barátainak elpanaszolta, hogy csalódott a feleségében, mert rájött, hogy leány korában viszonya volt, talán épen azzal a háztulajdonossal a kivel jegyben járt s aki emlékül egy több száz koronás gyűrűvel ajándékozta meg. Az asszonynak föltébe jutott a gyanúsítás s ettől fogva az ő szerete is jelentékenyen megfogyatkozott. De legjobban fölháborították a férj pletykái az anyósát, aki nemcsak hogy lakást adott a vejének, de egyébként is segített rajta. Az anyós unszolására az asszony szakított az urával, aki mint hősz Koriolánusz hagyta el a közös hajlékot. De nem tudott belenyugodni a sorsába. Egyre könyörgött a feleségének, hol versben, hol prózában, hogy fogadja őt vissza a kegyeibe. Az asszony levelei, melyek az iratok közt vannak, klasszikus bizonyítékaik meglepő műveltségének. Szemére vetette hibáit s ígérte, hogyha letesz ezekről a hibákról, akkor visszatér hozzá, akkor igazán boldog lesz a családi életük.

Petri Zsigmond hosszúnak találta ezt a terminust. Egy ekeseredett pillanatában fölkereste az asszonyt s izgalmas szóváltás után revolverrel rálőtt. Majd rásütötte a revolvert az anyósára is, aki a leánya védelmére aietett.

Ma szándékos emberölés kísérletéért vonták kérdőre a budapesti esküdtbíróóság Petri Zsigmondot.

— Nem érzem magam bűnösnek, — mondotta. — Nem löttem rájuk szándékosan. Nem voltam ura akaratomnak. Hogy feleségemet kibékítésre bírjam, rá akartam ijeszteni.

— Miért ment a felesége lakására?

— Hogy fölépesszem a lelkiismeretét, hogy ne hagyjon elpusztulni s szeressen úgy, a hogy én szeretem.

— Van benned szív, szóltam hozzá, hogy így hagysz elpusztulni. Kérlek, lásd, hogy nem tudok nélküled megélni. Erre ő elnevezett parasztnak, kocsinak s nem tudom még minek. Hogy aztán mi történt, arról nem tudok.

— A tanuk szerint ön ekkor revolvert fogott rá s rálőtt. Mikor pedig az anyósa segítségére jött neki, arra is rálőtt.

— Hogy a tanuk mit mondanak, az az ő dolguk.

Elnök: A vizsgálat során azt mondta, hogy mikor a felesége sijeletette, hogy nem akar magával élni, revolverrel rálőtt, aztán az anyósára is rálőtt.

— Én nem azzal a szándékkal mentem oda, hogy öljek, hanem azért, hogy kibékítsem a feleségemet, s kit szeretek.

— Nem az a vad, hogy előre eltökélt szándékkal akarta volna őket elpusztítani, hanem hogy ölési szándékkal lőtt.

— Ha őni akartam volna, egyikük sem került volna ki élve a kezeim közül. Érték a fegyverhez s jó lövés is vagyok. Ha őni akartam volna, nem olyan rongy revolvért vittem volna magammal, mint amilyen az volt.

— Én ilyen revolverrel akart öngyilkosságot elkövetni?

— Akkor más revolvert választottam volna. Én nem akarom élni, az én rejtőző, tulhajtott szerelmem vitt rá erre a dologra. Annyira szerettem azt a nőt, hogy nem tudtam nélküle élni. De ő meggyalázott, eltaszított engem magától.

A vádlott ezután szaporán szóval elmondta, jobban mondra eldekletelt, hogy ismerekedett meg a feleségével s hogyan kérte meg a kezét. Egy barátja lakásán látta meg először. Akkor már jegyben járt egy gazdag hástulajdonossal, aki egy négyszázkoronás gyűrűt ajándékozott neki a jegyváltáskor. Már az elő találkozásakor meg tetszett neki a leány s ez is szívesen fogadta az udvarlását s csakhamar kijelentette, hogy miatta kész lemondani a gazdag vőlegényről. Így is történt s ő elvette a leányt, bár nagyon rossz in formációt hallott róla.

A vádlott ezután kérte a bíróságot, hogy rendeljen el sérti ílést, mert kényes természetű dolgokat kell elmondania.

A bíróság teljesítette a kívánságát, mire a közönség kivonult a teremből.

Az esküdtek nem bűnösnek mondták ki a díjbirkozót és fölmentették.

Burrián szöktet.

— A konzul-szédelgő újabb bűne. —

Távirati tudósítás.

Budapest, március 14.

A budapesti rendőrség nyomozó munkájában, mikor az ismeretes konzul csalást derítette ki, egy érdekes melléknyomra akadt. *Burrián József*-nél, a konzul-szédelgőnél, leveleket találtak az *Austro-Americana-hajóstársaságtól*, azonkívül több olyan magánlevelet, a melyben Amerikáról volt szó. A rendőrség mindebből azt az alapos gyanút merítette, hogy *Burrián* kivándorlásra való csábítással is foglalkozik. A gyanút ma egy távirat teljesen igazolta, s a rendőrség hivatalosan meg is indította a vizsgálatot.

A rendőrség mai intézkedésére egy távirat adta meg az impulzust, amely ma délelőtt érkezett a főkapitányságra.

Ezt a táviratot *Breiter* Sámuel segesvári negybirtokos küldötte a főkapitányságnak. A távirat arról szól, hogy a földbirtokos *Dániel* nevű fiát, akit két évvel ezelőtt a *Schwarzer* intézetben helyezték el, *Burrián József* kiszabadította. Nem azért hozta ki azonban a fiút *Burrián*-ra, mintha erre valami különösebb oka lett volna, hanem csupán saját anyagi előnyéért és azért, hogy a kiszabadítás után rávegye a fiatallembert arra, hogy Argentínába vándoroljon ki, ahol olcsó pénzért nagy földbirtokot igért.

Burrián a fiatallembertel leutazott Segesvárra, ahol mindenütt úgy szerepelt, mint Argentínának és Kolumbiának konzuli titkára és ezt a címet adta saját magának: „*Doktor agriculturæ*“. A fiatal *Breitert*-től ezután különböző címeken provizórt csinált ki, végül pedig faképnél hagyta.

Segesvár vidékén több helyen megfordult a konzuli titkár ur és a lakosokat Amerikába való kivándorlásra csábította. Megállapították róla, hogy minden kivándorló után tizennyolc koronát kapott az *Austro-Americánától*. *Burrián* lakásán a rendőrség ma házkutatást tartott.

SPORT.

+ Az Aradi Fotoklub elnöksége ez uton értesíti tagjait, hogy *Farrago Géza* honvéd százados, a nagyvárani had-pródiakola tanára, a „Fényképezési évkönyv“ szerkesztője, engedve az Aradi fotoklub megkeresésének, e hó 15-én, szombat este pontban 7 órakor a Kazinczy utcai polgári fiúiskola I. emelet, 22. ajtószámú szobájában előadást tart a következő tárgyorozással: 1. Művészeti képek elmosódottsága. 2. Művészeti képek előírása. 3. Művészet és optika. 4. Művészeti tájképek elemei. 5. Teleobjektív a tájképfotográfiában. Az előadás egy óráig veszi igénybe, mely este fel 9 órakor a *Fehér Keresztben* tartandó társasvacsora követ. A tagok minél nagyobb számban való megelenését kéri az elnökség.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Szombat: *Az aranylakodalom*, színmű. Disz-előadás. (C. bérlet.)

Vasárnap: Délután: *A milliárdos kisasszony*, operette. Este: *Jézus élete és halála*, dráma. (Passió-játék.) (A. bérlet.)

* A színigazgató közlései. *Aranylakodalom*. Március 15-én, szombaton március idusát az aradi színház is méltóképen ünnepli meg: színre kerül az *Aranylakodalom*, látványos színmű. A darabban a főszerepeket *Kápolnay Juliska*, *Hepesné, Follinuszné, Benkőné, Keszler dr., Várnay, Delli, Beregi dr., Polgár, Herold, Győző, Hajdutska* játsszák. A darabot *Keszler dr.* rendezi. — *Jézus élete és halála*, a világhírű oberammergaui passió-játék előadása vasárnap este veszi kezdetét a színházban. A hatalmas, biblikus tárgyú drámát teljesen új díszletekkel, fényes kálitással hozza színre az aradi színház. A darabban előforduló egyházi énekeket *Tilger Árpád* karmester tanította be s ő vezényli is a zenekart. A főszereplők *Keszler dr., Kápolnay Juliska, Follinuszné, Fáskert, Várnay, Herold, Delli, Hajdutska* lesznek. A nagyszabású drámát *Keszler dr.* rendezi. — Vasárnap délután a *Milliárdos kisasszony* kerül színre, a főszerepeket ezúttal is *Diósy, Kállay, Fekete A., Huszár, Győző, Hajdutska, Polgár, Balázs, Herold* játsszák. — *Előké-szüleiben a Kis barátó*. Az énekes személyzet egy pompás operettre készül, melynek címe *A kis barátó* s a jövő héten kerül bemutatásra.

* Aradi utcarészlet. *Török György*, aki Berlinben végezte tanulmányait, egy aradi utcarészletet ábrázoló festményt állított ki a *Reinhart* féle butorkereskedés kirakstáiban. A kék színekkel festett képet igen sokan nézik meg.

* Az Aradi Zenekonzervatorium meleg érdeklődés mellett tartotta meg két házihangversenyt. A helyszűke miatt csupán a szülők s érdeklődtek voltak meghíva. Megállapíthatjuk, hogy benső siker tekintetében a konzervatorium gyönyörű eredményt mutatott fel. Komoly zenetaniást s magasabb átértést láttunk minden növendék játékán, — mely egyedüli bizonyítéka, hogy a konzervatorium a magasabb zene kultiválásában vezető szerepet tölt be. *Müstermüller József* igazgatót és a hivatása magaslán álló tanári kart viharos tapsai jutalmazta a hallgatóság.

* Szabadság, vagy halál. (Az Uránia szenzációja.) Ma utoljára kerül vetítésre az Urániában a *Szabadság, vagy halál* című gyönyörű artista dráma, amely imponáns sikert aratott. Valamennyi előadást zsúfolt nézőtér nézte végig s a siker minden tekintetben felejthetetlen volt. *Wanda Treumann* gyönyörű alakítása sokáig fog még a közönség emlékezetében élni, ép úgy, mint az izgalmas uszodai jelenet, amelyben a hősnő összebiliacselt tagokkal két emeletnyi magasságból veti magát a vízbe. Miután előrelátható, hogy az utolsó előadásokra szintén el fog kelni minden jegy, ajánlatos a helyekről előre gondoskodni. A szenzáció sláger mellett még négy nagyszabású kép szerepel a műsoron. A legjelentősebb ezek között az *apaca bosszúja* című párisi erkölcsdráma, amely külön slágerszámba megy. A *Pathé* újság az utolsó hét eseményeit tárgyalja, a könnyebb műfajt pedig két vígjáték, *A szegény ember jegyese* és a *Megbűntetett* kiváncsiak címűek képviselik.

* Az Apolló-színház nagy slágere. (Egy asszony rabja.) Ez a nagyszabású alkotás az egész világ művelt emberiségének elismerését biztosítja az *Eclair* filmgyárnak. Minden túlzás nélkül állíthatjuk meg s tanunk rá az a nagyszámú közönség, amelynek már alkalma volt végigévezni ennek a képek a szépségeit, hogy az „*Egy asszony rabja*“ című drámához hasonló művészi, komoly munkát keveset produkált még a mozi. Az kétségtelen, hogy a technikában tökéletesebbet, bravurosbabot aligha produkálhat már a kinematográfia s így leginkább a darabok meséjének megírásában s az egyes jelenetek feldolgozásában kell fejlődni, még pedig a modern világirodalom színvonalaéhoz. A komolyabb tárgyú mozidaraboknak le kell vetni magukról a mozi szertelenségeit s a naturalizmus

irányait kell célul kitűznie. Mindezeket a tulajdonságokat már felfedezték az *Apolló* pompás slágerének felette érdekes meséjű képében, amelyben nem győ-zünk eléggé gyönyörködni. A egyszerű dráma fenomenális mellékképekkel együtt szombaton kerül utoljára vetítésre, amire felhívjuk a közönség figyelmét. 177.

* Gyermekeledadás az Urániában. Ma délután fel négy órakor rendkívül nagy műsorral gyermekeledadás lesz az Urániában. A kitérően összeválogatott speciális műsor vetítése két órát fog igénybe venni, a helyérek azonban mindamellert felényire vannak mérsékelve. 175

VÁROS ÉS MEGYE.

Kiméljük az állatokat.

— Állatvédelmi szabályrendelet Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Greén Nándor Arad város rendőrfőkapitánya alighogy néhány napja foglalta el a főkapitányi állást, már is humánus érzületének fényes tanujelét adja azzal, hogy egy régen nemcsak humánus szempontból, de közgazdaságilag is fontos ügygel foglalkozik, amennyiben egy régen érzett és hiányzó szükséges dolgot óhajt megteremtteni az állat, hogy a város területe részére kötelező állatvédelmi szabályrendelet megalkotásán fáradozik; eddig is, amíg az készen lesz és törvényerőre emelkedik, a mai napon a következő rendeletet bocsátotta ki:

Az állatvédelem szempontjából utasítom a rendőrtisztviselőket minden tagját, nevezetesen a tisztviselőket, detektíveket, ker. biztosokat és a rendőrelégységet, hogy minden az állatvédelemre vonatkozó szabályok betartására gondot és figyelmet fordítsanak és esetleges hibák észlelése esetén a feljelentést tegyék meg. Nevezetesen kísérjék figyelemmel, hogy az egyes fuvarosok a teherszállító kocsikat ne terheljék túl annyira, hogy az igavonó állatok azt húzni egyáltalán nem, vagy csak megerőltetéssel képesek. Az ilyen állatkínzást akadályozzák meg, az igavonó állatoknak bántalmazását szintén akadályozzák meg, továbbá amennyiben azt észlelnék, hogy a közönség, a kofák stb. a szárnyas állatok lábait zsineggel oly erősen költözik, hogy az vérezzék vagy sebeket ejtsen, valamint ha azt látják, hogy a szárnyasokat lábuknál fogva fejlel lefelé viszik, figyelmeztessék a szárnyasállatot vivőket, hogy ettől tartózkodjanak. Elvárom minden rendőrkormányzóktól, hogy úgy az itt felsorolt, valamint az állatok védelmére egyéb tekintetben előnyös intézkedéseket külszolgálatuk alkalmával a leglelküismeretesebben tegyék meg. Miről a rendőrtisztviselőket, ker. biztosokat, detektíveket látmozás útján értesítem, a rendőrelégység kioktatására pedig *Vida Vilmos* h. rendőrfelügyelőt utasítom. Arad, 1913. március hó 12-én. *Greén, s. k.* főkapitány.

A rendőrkormányzó kinevezés. Ugy értesülünk, hogy több törvényhatósági bizottsági tag aláírásával holnap a magyar királyi közigazgatási bírósághoz intézett panasz érkezik *Varjassy Lajos* polgármesterhez amiatt, hogy nem a törvényhatósági bizottság közgyűlésével választotta meg a rendőrkormányzót. A panaszok azt kérik a bíróságtól, hogy szerezzen érvényt annak a közgyűlési határozatnak, melyet a törvényhatóság 1910. évben a szervező bizottság javaslata alapján 22771—863 szám alatt hozott és amelyben elfogadva a bizottság javaslatát, kimondotta, hogy az alkormányzó címet megszünteti, a VIII. fizetési osztályba sorozott rendőrkormányzó állásokat szervez de kijelenti, hogy ezeket az állásokat választás útján tölti be. Rámutatnak arra, hogy ezt a közgyűlési határozatot a város L. 11392—1910. szám alatt a belügyminiszterhez fölterjesztette, aki azt jóváhagyta.

Megsemmisített ítélet. Megirtuk, hogy névtelen feljelentés alapján Arad város tanácsa elmozdította Földesi Lajos szikvizgyárost az aradi vendéglősök és kávéosok ipartársulata pénztárnoki állásától. Tette ezt azért, mert úgy látta, hogy Földesi, aki nem vendéglős és se nem kávéos, nem is lehet tagja, annál kevésbé tisztviselője az egyesületnek. A kereskedelmi miniszter azonban megsemmisítette a tanács intézkedését és utasította a rendőrszpitányságot, hogy ez ügyben első fokon hozzon határozatot. Grün Nándor főszpitány ma hozta meg határozatát és erről értesítette Braun Gusztávot, a társulat elnökét. Eszerint a főkapitány úgy döntött, hogy a további eljárás megszünteti, miután szabálytalanság nem történt és a társulat, habár Földesi most nem is vendéglős, jogosan választotta meg őt pénztárnokként, mint hogy az alapszabályok nem mondják ki, hogy az esetre, ha egy tag abbahagyja a vendéglői vagy kávéos ipart, ki kell lépnie az egyesületből.

A bolygó herceg barátnője.

— Pör hatvan ezer korona miatt. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, március 14.

A bécsi hivatalos lapban a Wiener Zeitungban tegnap a következő feltűnő hirdetés jelent meg: „Sulkovszki József Mária herceg nagybirtokos, aki Bécsben legutóbb I. Neuer Markt 6. szám alatt a Hotel Krantzban lakott s akinek jelenlegi tartózkodási helye ismeretlen, a bécsi tartományi törvényszék polgári tanácsa előtt Friedländer Sarola bécsi (IX. Währingstrasse 61.) lakosnő hatvan ezer koronáért perli. Az alperes védelmére a fentnevezett törvényszék ügygondnokul Rosenfeld Viktor dr. bécsi (I. Wipplingerstrasse 21. sz. a.) ügyvédet rendelte ki, aki az ügyet az alperes kárára és veszélyére mindaddig vezeti, amíg alperes a törvényszéknél nem jelentkezik, vagy védelméről másképen nem gondoskodik. A tárgyalás határnapjául 1918. március 19-ike tűzetik ki.”

Az érdekes hirdetés romantikus és kalandos részét teszi aktuálissá a pankotai földesur viszontagságos és excentrikus életének, Sulkovszki József Mária herceg évek óta gondnokaság alatt áll és ezt a gondnokaság alá helyezést sejtéséges, elmebajra valló jelenségek előzték meg. Közel három évtized előtt ismételen kínos feltűnést keltett nyilvános helyeken Sulkovszki herceg. Előkelő éttermekben, szállodák előcsarnokában, nyilvános névtáncokon meztelenre vetkezett és ruháit ledobálva a legnyugodtabban hozzáállított ebédje elköltéséhez, vagy ujságja olvasásához. Rettenő botrányok következtek a herceg különös kedvteléséből, amelyhez még egyéb excentrikus megnyilatkozások is hozzájárultak. Így például többször megtörtént, hogy József Mária herceg délutáni, délelőtti órákban megjelent valamelyik bécsi étteremben, a helyiségből mindenkit kikérgetett (szerencsére csak a pincérek lézengtek benn a szokatlan órában) ezután katonazenészeket hozatott és az üres teremben egyedül — néha felöltözve, néha meztelenül — hallgatta a katonabanda játékát.

A herceg családja, elsősorban felesége Jäger Ida színésznő megunt a folytonos kellemetlenségeket és botrányokat. Megvizsgáltatták Sulkovszki herceg elmeállapotát és amikor a törvényszék gondnokaság alá helyezte, Jäger Ida kivitte azt is, hogy férjét a Döbling mellett levő leidersdorfi elmegyógyintézetbe internálják. Egy évvel az internálás előtt: 1888. októberében Sulkovszki herceg megismerkedett és intim viszonyt kötött egy Bécsben élő fiatal magyar hölggyel: Vecseggy Lujzával, aki gavaléros bőkezűséggel elváraztatta fényvel és pompával. Ez a tákoszó szerelmi

viszony is hozzájárult ahhoz, hogy a herceg nő férje gondnokaság alá helyezését és internálását sűrgesse.

Sulkovszki herceg a leidersdorfi intézetben fogása első percétől kezdve azon igyekezett, hogy megszökhesen. Leveleket juttatott ki barátjához és érthető, hogy Vecseggy Lujza maga is rajta volt, hogy előkelő és bőkezű imádóját kiszabadítsa fogságából. Hosszabb időbe telt, amíg ebből az elhatározásból terv lehetett. Az ötödik esztendő teltéig Sulkovszki herceg az intézetben, amikor az addig rendkívül szigorú őrizet annyira meglazult, hogy Vecseggy Lujza meglátogathatta a szerencsétlen herceget. A szép leány ezután többször meglátogatta Sulkovszki herceget, sőt azt is megengedték, hogy a herceggel színházba menjen, színház után pedig saját lakásán vacsoráljon az elmegyógyintézet foglyával. A találkozás alkalmával Vecseggy Lujza arról győződött meg, hogy a herceg nem elmebajos és ebben a tudásban teljes erejével előmozdította a herceg szabadsági terveit. Miután egymaga nem tudott semmire sem menni, jó barátjához, Friedländer Saroltához fordult és támogatást kérte. Vecseggy Lujza azt is tudatta barátjával, hogy a herceg száznyolcvanezer koronát ad annak, aki fogságából megszabadítja és ezzel lehetővé teszi, hogy feleségétől elváljon és barátjával lépjen új házasságra.

Friedländer Sarolta a fejedelmi jutalom reményében és barátjára kedvéért vállalkozott a herceg kiszabadítására. Több ügyvéddel tárgyalt és hónapokat töltött a költséges előkészületekkel. Férje megöltötte a kalandos vállalkozás kivételét és ekkor Sulkovszki herceg kérésére elvitte férjét Leidersdoriba. Az elmegyógyintézet kertjében a herceg valósággal könyezve könyörgött Friedländernek:

— Engedje meg feleségének, hogy gyönyörű terét végrehajtsa! Nem leszek hálátlan! Ma szegény ember vagyok, de ha szabad leszek és vagyonom birtokába visszajutok, gazdagon gondoskodom önről!

Friedländer Sarolta ezután férje akarata ellenére is megszabadította a herceget. Jelentékeny összeget költött ápolók, hivatalnokok, örök megvesztegetésére és így megszökthette Sulkovszkit az intézetből. Vecseggy Lujza már utaképpen várta a herceget és együtt tüntek el Bécsből. Amikor Friedländerné készletelése és honoráriuma megfizetését kérte a herceg akkori uradalmi kormányzójától, Tagányi Istvántól, ez hatvan ezer koronát adott a költségek fejében, a honorárium összegét pedig hosszas tárgyalások után 60.000 koronára szállította le. Ezt a hatvan ezer koronát azonban nem kapta meg Friedländerné és amikor tízenegy évvel ezelőtt Sulkovszki herceg ismét Bécsbe érkezett, a hercegtől is hiába kérte. Sulkovszki herceg barátjára időközben meghalt és az excentrikus herceg nyolcvanezer koronás mauzoleumot építtetett Vecseggy Lujza sírja fölé.

— Ez a mauzoleum a megszabadításom honoráriuma — mondotta a herceg a pénzt kérő asszonynak — Lujza érdeme, hogy kiszabadultam, tehát Lujzának róttam le a hálámat. Önnek asszonyom nem vagyok adósa.

Friedländerné ekkor peres uton igyekezett pénzhez jutni, de a herceg ügyvédjének biztatására évekig szüneteltette a pert és csak a múlt év november 30-án indította meg újból. Az újrafelvételi tárgyalást tűzte ki a bécsi törvényszék március tizenkilencedikére és egyelőre ügygondnokot rendelt ki az alperes herceg részére.

Sulkovszki József Mária herceg tartózkodási helye csúg an ismeretlen. Még két gondnoka: Helle-Kesszel kolni ügyvéd és magyarországi személyi gondnoka Králitz Lajos dr. aradi ügyvéd sem tudják, hol jár, merre van az öreg, nyughatatlan herceg, aki az elmegyógyintézetben töltött évek óta állandóan üldözöktől tart és egyik helyről a másikra vándorol szeszélyes kedve szerint. Miután a herceg a részére megállapított havi tizenkét ezer korona apénzát Králitz dr. nál veheti fel, aradi gondnokával időről időre tu-

ján sűrgős távirat érkezik Aradra Sulkovszki herceg titkárától és tudatja, hogy hová utalványozzák az esedékes 12 000 koronát. Nem fog tehát a bécsi tárgyalásra se jelentkezni a vándorló herceg. Gondnokai majd gondoskodnak képviselőtéről és védelméről.

Véres harc egy temetőben.

(Vallásháboru egy halott körül).

Távirati tudósítás.

Kolozsvár, március 14.

Felkezeseti háborúság tartja napok óta izgalomban Apahida lakosságának nyugalma. Pár évvel ezelőtt Apahidán is tört kezdett hódítani a legfiatalabb keresztény vallás a baptizmus. A kommunista, öskeresztényi szokásokat feltámasztó és az evangéliumi egyszerűséget hirdető vallás egyházközsége kezdett tekintélyes számra emelkedni. Nem használt a görög keleti pap anathémája sem, az eretneknek nem tértek vissza ősi vallásukhoz. Lassan lassan mindenki belenyugodott az új rendbe és az új felkezeset létezésébe s a baptisták zavartalanul gyülekezhetek felváltva a hívők lakásán primitív szertartásukat elvégezni.

A baptisták nyáját tegnap astán durva incidens zavarta meg, amelynek valószínűleg folytatása lesz a hatóságok fórumain is. Megtörtént az esett, hogy a körség egy baptista családjának meghalt valamelyik tagja. A baptisták buzgón készülődték a testvér temetésére. Megneszélte azonban a halálesetet a görög keleti lelkész is, aki tiltakozó szavát emelte fel, hogy az elhalt baptista szokások szerint temessék el. A görög keleti egyház lelkésze nem akarta elismerni, hogy az elhalt jog szerint nem az ő egyházának tagja. Eleinte bészés u'on próbált tárgyalni a baptistákkal, de eredménytelenül.

A baptisták megásatták a temetőben a sirgödör s a sirgödör közvetlen szomszédságába megásattak a görög keleti lelkész egy másikát. A szegény halottnak nagy szerencséje volt, két sir között válogathatott. De a választást már csak nem ő rá bízták. Elérkezett a temetés napja. Szekerre tették a szegény meghalodogultat s megindult a szomorú menet a temető felé. Mitor a temetőbe érkeztek, megdöbbenve látták, hogy egy csoport ember várja őket, élőkön a görög keleti lelkészszel. A baptisták az isten csodaterő erejében bizva nem fordultak vissza, amint hogy vissza sem fordulhattak s elkísérték szépen a halottat egész a sirig. Ekkor a görög keleti pap odalépett a koporsóhoz s a baptisták tiltakozása dacára hozzáfogott a temetési szertartáshoz.

A kisebbségben levő baptisták egy darabig megrökönyödve nézték az eljárást, de aztán harciasan viselkedtek. A helyzet már kezdett kritikusá lenni, mert a baptisták megragadták a koporsót s lekarták a sirba erőszakkal a perlekedés tárgyát. A pap erre fanatikus szavakkal felszította a temetőbe esőült hűveiben a hitük lángját, mire a tömeg összecsapott a jámborságukból kiesett, megdühödött baptistákkal. Valóságos kis csataterre alakult át a temető, amelyben csak a holtak nem vettek részt.

A harcban a görögkeletiek győztek, akik diadalal helyezték el a szegény halottat a másik sirba. A szegény baptisták vérző fejjel és vérző szívvel konstatálták, hogy az isteni közbelépés és a csoda elmaradt és inkább elhatározták, hogy földi bíróságra bízzák a megtorlást.

HIREK.

Mindenért a halott felelős!

— A zombori árvaszék botránya. —

Távirati tudósítás.

Szabadka, március 14.

Megirtuk, hogy a dúsgazdag *Dungyverszky*-család egyik tagja, *Georgievics* István följelentette a belügyminisztériumnál a zombori árvaszéket, mert örökölt birtokának elárverezésénél szabálytalanságok történtek. A minisztérium szigorú vizsgálatot indított a már a vizsgálat első fázisában érdekes dolgok kerültek napfényre. Nem tudták megállapítani, hogy ki vette meg az árverésen a birtokot, holott ez a legfontosabb, mert valószínű, hogy az árverés nem a legszabályszerűbb módon folyt le. A legérdekesebb a dologban azonban az, hogy az árvaszék mindenért *Manojlovics* Toso közgyámot okolja, de szerinte őt már nem lehet felelősségre vonni, mert meghalt.

Ezzel szemben sokan azt állítják, hogy *Manojlovics* még él és vagyonos ember. Egyébként az ügynek a fegyelmi részen kívül polgári úton is lesz folytatása, mert *Georgievics* keresetet indít az árvaszék ellen.

— Fejérváry ünneplése. Holnap lesz nyolcvan éves *Fejérváry* Géza báró testőrkapitány, a Mária Terézia-rend egyetlen lovagja, a régi osztrák armádia egyetlen élő hőse. *Josefstadtban*, a garnizon egyik tisztí pavilonjában született az öreg generális s szülőváros, amely méltán büszke rá, születésnapja alkalmából rendkívüli ünneplésben akarja részesíteni. A jősefstadti közsegénység tegnapi ülésén elhatározta, hogy annak a térnek, amelyen ma is áll *Fejérváry* szülőháza, ezentúl *Fejérváry-Platz* legyen a neve. Holnap, március 15-én nagy ünnepet töltek *Josefstadtban*.

— Tartalékosok szabadságolása. Tegnap érkezett meg az összes honvédekredekhez a honvédelmi miniszter rendelete, amellyel *Hazai* báró elrendeli, hogy az 1909 ik évfolyambeli tartalékosokat hazaengedik. A rendelet folytán ma az összes honvédekredek elbocsájtották a legénységet. A behívott póttartalékosok és az 1910 ik évfolyambeli tartalékosok azonban ezentúl is a csapatoknál maradnak. A derék katonák most különben is jobb rapokat érnek. Tudvalevőleg a múlt évben gyűjtést rendeztek az egész monarchiában a háttáron szolgálatot teljesítő katonák segélyezésére. Az adományokat, amelyeknek az összege több mint egy millió koronára rug, ma osztották szét. Minden altiszt és közlegény egy korona ötvenkét fillért kapott.

— A magyar ágyugyár. Bécsből jelentik felhivatalosan: A Skoda-gyár és az esseni Krupp-gyár között tárgyalások folynak egy magyar ágyugyár alapítása körül.

— Az idej gyakorlatok. Bécsből jelentik: Az idej gyakorlatok Psemisiben lesznek március huszonhetedikétől április elsejéig. Frigyes főherceg gyalogsági tábornok, hadseregfelügyelő lesz a fővezér s a két fél vezetését *Puchallo* és *Meixner* hadtestparancsnokok fogják intézni.

— A jegybank csabai fiókjának főnöke. Mint ismeretes, az Osztrák Magyar Bank *Bécs*-csabán legközelebb fiókot állít fel, amely május elsején kezd meg működését. A fiók élére mint főnök *Laubner* József kerül, aki pályafutását Aradon kezdte meg. *Laubner* előbb az Ipar és Népbank tisztviselője volt, majd az Osztrák Magyar Bank szolgálatába lépett s jelenleg az újvidéki fióktintézet helyettes főnöke. Aradon sokan ismerik és nagyrabecsülik a tehetséges bankembert, akinek az apja a *Duna* biztosító társaság aradi fiókjának titkára.

— Az aradi tartalékosok családjának segélyezése. *Nagy* Ottokár tb. tanácsnok, a katonai ügyosztály vezetője ma délelőtt írta össze azokat az aradi családokat, amelyek a honvédelmi minisztérium felhívására segélyért jelentkeztek. Harminckét olyan szegénysorsú aradi család jelentkezett, amelynek fentartója hetek óta a hadseregben szolgálja a hazát, mint rendkívüli szolgálatra behívott tartalékos. A segélyért jelentkezők jegyzékét felterjesztik a honvédelmi miniszterhez. Aradon azonban már idáig is osztottak szét segélyt a tartalékosok családjainak. A városnak külön alapja van a behívott tartalékosok családjainak segélyezésére és ebből az alpból a mostani katonai készülődések alkalmából a múlt év december tizenhetedikén utalványozták az első segélyt, egy behívott tartalékos feleségének 15 koronát. Decemberben ezenkívül még három tartalékos családja kapott segélyt. Januárban már megszorodott a segélyt kérők száma és az alpból összesen huszonkét aradi család kapott néhány koronás támogatást. Februárban huszonhárom, márciusban pedig öt kérelmező kapott segélyt, úgy hogy idáig Aradváros a rendelkezésre álló alpból összesen 54 tartalékos családját segélyezte. A segélyek összege 10 és 40 korona között ingadozott; legtöbben 15–20 koronát kaptak, egyetlen egy nagy méltánylást érdemlő esetben pedig 60 koronát utaltak ki. Összesen 998 korona az a támogatás, amit a város a jelentkező családoknak kiosztott.

— Az ujságíró egyesület új orvosai. Az Aradi Ujságírók Segítő Egyesülete mai választmányi üléséből *Kapdebb* György dr.-t és *Werner* Sándor dr.-t egyesületi orvosnak kérte fel. A két orvos a tisztséget elfogadta.

— Az Öregek Otthonának első lakói. Május elsején nyílik meg a Perényi-utcában az aradi izraelita hitközség új jótékony intézménye a *Spitzer* alapítványból létesített Öregek Otthona. A jótékony intézetben nyolc elszegényedett, valaha jobb napokat látott idős férfi nyer kényelmes és nyugodt otthont. Az alapítványi helyekre hirdetett pályázat holnap jár le, de már a mai napig negyven pályázó jelentkezett a nyolc helyre. Az Öregek Otthonába vágydók között azonban sokan vannak olyanok, akik nem felelnek meg az alapító levél kívánásainak, mert csak szegények és jótékony támogatásra utaltak, azonban nem elszegényedett, tönkrement existenciák. Az izraelita hitközség árvaházi bizottságának tehát nagy munkája lesz, amíg a negyven jelentkezőből kiválasztja a nyolc jelöltet az Öregek Otthonába.

— Öngyilkos lett a szerb miniszterelnök. *Vuics* nyugalmazott szerb miniszterelnök felesége mikor megtudta, hogy férje menthetetlen beteg, egy Fiume mellett levő szanatóriumban öngyilkos kísérletet követett el. Ma a következőket táviratozták Fiuméből: *Vuics* volt miniszterelnök felesége tegnapelőtt érkezett ide és a *Lloyd* szálóban vett lakást mikor az orvostól megtudta, hogy férje menthetetlen, visszavonult szobájába és revolverrel haláltékon lötte magát. Az orvosok operációt kíséreltek meg, amely azonban nem sok reménnyel kecsegtet. *Vuics*né sebesülése életveszélyes volt és ma este meghalt. *Vuics* volt miniszterelnök különben az éjjel egy órakor szintén meghalt. Felesége öngyilkoságáról mitsem tudott, mert állapota olyan súlyos volt, hogy kíméltői akarták a szomorú hírt közlésétől.

— Fodrászkendő papirból. Ismét szaporodott eggyel a papirból készült higiéniai cikkek száma. Az új fodrászkendő vastag crépepapírból készül s felő része olyan szabású, hogy a nyakhoz kényelmesen hozzáilleszhető és sima. A többi része enyvezetlen, tehát felszívóképes, akár a ruhanemű. A papirkendő előnye az olcsóság és az a tény, hogy mindig új és tiszta. Külföldön már igen el van terjedve a papirkendő.

— Március 15. Aradon. 1848 március 15 ike, nemzetünk újjászületésének évfordulója alkalmából Arad város polgársága folyó évi március 15 én délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében és a *Kossuth* szoborral nemzeti ünnepséget rendez, melyre Arad város közönségét meghívja a nemzeti ünnepeket rendező bizottság nevében: *Variassy* Lajos, polgármester, bizottsági elnök. A városháza nagytermében lefolyt ünnepély után az összes testületek, a tanu'ó ifjúág és a nagyközönség a *Kossuth* szobor elé vonul, ahol az ünnepség második részét tartják meg. Az iskolák igazgatóságát, valamint az egyesületek vezetőit kérjük, hogy a menetben zászlóik alatt szíveskedjenek résztvenni.

Az ünnepségek sorrendje: (A városháza nagytermében.) 1. „Szegetny Magyarorszáq” szövegét *Szabolcska* Mihály, zenéjét *Rényfy* G. írta. *Zoltai* Mátyas tanár vezetése mellett éneklük sz. áll. tanítóképző dalosai. 2. „Március 15.” Irta: *Csérési* Imre, szavalja: *Keszler* Ede dr. színművész. 3. *Magyar mődalok*, *Tilger* Árpád karmester kísérelé mellett éneklük: *Kállay* Jolán az Aradi Nemzeti Színház művésznője. 4. Ünnepi beszéd elmondja *Barna* F. János dr. főreálisbolai tanár. 5. *Kuruc dalok*, előadja: *Balázs* Bálint színművész. (A *Kossuth*-szobornál.) 1. „Honfi dal”, éneklük az állami tanítóképző ifjusága. 2. „Tolva magyar” . . . szavalja: *Beregi* Sándor dr. színművész. 3. Ünnepi beszéd, elmondja: *Polácz* Gy. Ödön dr. főgimnáziumi tanár. 4. „A szent dal” szövegét *Pósa* Lajos, zenéjét *Zoltai* Mátyas írta. *Szántó* Péter tanár vezetése mellett előadja a *Ferenc téri* polgári fiúiskola háromszáz dalosa és az állami tanítóképző intézet ifjusága.

— Megszűnt automobil társaság. A *De Dion Bouton* magyar automobil ipar részvénytársaság régebben elhatározta, hogy alapitőkéjét 550 000 koronáról 1 millió koronára emeli. Az idők mostohasága azonban a tőkeemelést mind-azideig akadályozta. Most úgy hulljuk, hogy a társaság igazgatóvága a gyenge fizletmenetre való tekintettel a társulat fölösztését fogja javaslatba hozni.

— Kettős öngyilkosság. Zomborból jelentik: Ma délben *Zedán* községben *Vojnich* István volt bácsmegyei főispán fia, ifjabb *Vojnich* István községi jezsuita, egy átmulatott éjszaka után *Spitzer* Ernő kereskedővel együtt egy kocsmába folyosóján agyonlőtte magát. Az ügy nagyon hemálvos, az öngyilkosságról többféle verzió van elterjedve, azt is mondják, hogy *Vojnich* előbb a kereskedőt lötte le s csak azután ölte meg magát.

— Kétly tanár — báró. A király csurgói *Kelly* Károly dr. udvari tanácsos, budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárnak és törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot adományozta.

— A lesipuskások ellen. A vadászok legjobb szezonja Aradon a január hónap, mert ekkor a nyul megbujik a hó alatt és gyerekjáték akár hálóval is fogni. Nemes szenvedélyű vadász ebben a hónapban nem emel fegyvert nyulra, noha a törvény nem tiltja. Az aradi vadásztársulat is követte eddig ezt a tradíciót és a várossal kötött szerződésében van is egy olyan pont, amely ezt megállapítja. Ma azonban azzal a kérelemmel fordult a társulat a városhoz, hogy változtassa meg a szerződést, mert vadászok elszaporodásához vezet, akik alaposan kihatározzák azt a tradíciót, hogy igazi sportsmann nyulra nem megy januárban. A társulat tagjai a jövőben sem élnek majd az engedéllyel, de biztosítani akarják annak lehetőségét, hogy az említett hónapban is fegyverrel jelenhesenek meg a vadásztérleten.

— Meghalt egy rab. Az aradi fogházban ma reggel meghalt egyik rab, *Komocsin* József 73 éves vésztői földműves. Az öreg földművest fél év előtt ítéltek el egy évi és 5 napi fogházra. váltóhamisítás miatt. A halál oka végegyengülés volt.

— Csókvásár Nagyhalmágyon. Március 15-én tavasz ébredésének napja, amelyet a nagyhalmági járás asszonynépe a maga természeti ösztöneinek való leplezetlen és nyílt engedelmisséggel köszönt. Ez is szabadságünnep. Holnap lesz a csókvásár Nagyhalmágyon. Vásár napja van és ebben a huszonnégy órában szabad a csók. Az egész környék fiatal asszonyai, mindazok, akik a legutolsó hústól óta férjhez mentek és pártá alá kerültek, megjelennek a vásáron és kedvükre csókolóznak. Odalépnek akármelyik férfi elé és oda tartják ajkukat, homlokukat vagy az arcukat és csókot kérnek reá és ha kaptak, aztán ők is adnak. Úr és paraszt egyaránt, válogatás nélkül részvételben ebben a tavaszi, fiatalos adományban, melyet a menyecske az ura szeme láttára, de hogy a tisztesség látszata se huzza a rövidet, egy élves asszonyág felügyelete alatt cuppant a kiválasztott férfi ajakára, homlokára, arcára. Órési népszokás, melynek semmiféle magyarázata nincs, minthogy a természet egyszerű gyermekeinek mulatsága rendszeren csupa — eroukum.

— Hol az orvos? Ifjú Skorcán György 18 éves aradi kovácssegged együtt lakott szüleiével a Mikea Kelemen-utca 40 számú házában. A fiatal munkás régebbi idő óta súlyos szembajban szenvedett, dolgozni nem tudott és restelte, hogy emiatt szülei támogatására szorul. Már néhány napja buszomor volt és azért fel se tűnt, hogy tegnap bejelentette az anyjának, hogy nem alszik velesz egy szobában, hanem a házban lévő kamrába vonul. Ma reggel a fiú nővére keresett valakit a kamrában és fűrészt eszméletlen állapotban találta az agyon fekvő. A beteg ember tegnap este megrakta kezével a kalját, kivette a csövet és szénázzal megmérgezte magát. A rendőrséget értesítették az ügyintézésről és Vida Vilmos ügyeletes rendőrfelügyelő, minthogy orvost sehol sem tudott találni, egyedül ment ki a mentőkkel, akik Skorcánt bevizitolták a kórházba. A rendőrségben néhány hónap óta jegyzéket vezetnek azokról a kivoulásokokról, amelyeket orvos nélkül tartanak meg, vagy pedig, amikor az orvos kéve érkezik. Remélhető, hogy már épen elég nagy statisztikai anyag van együtt, hogy ennek alapján végre valami radikális intézkedéssel a főkapitány veget vesse a tarhatatlan állapotoknak.

— Gyujtogatás — kedvtelésből. Karád községben az egyik ház kigyulladt. A tűz a nagy szobában csakhamar elterjedt, úgy, hogy rövidesen négy ház meléképületével együtt teljesen elpusztult. Az egyik leeggett ház özv. Pusks Imrené volt, aki a vasártól rohant haza a tűzballatára és sikerült is neki öt gyermekét a biztos tűzhaláltól megmenteni. Ezután az asszony felszaladt a p. diára, hogy az ott lévő húst is megmentse, időbb azonban nem tért vissza: a nagy füstölő erajut és csak ontás után találta meg szenné egait holtestét. Karádon az utóbbi időben igen gyakran volt tüzeset, a mit a legények garazdalkodásainak (u. ajdonitának, akik néha csupa kedvtelésből felgyujtanak egy egy házat. Minden jel arra vall, hogy ez a tüzeset is, valamint a múlt héten történtet is a legények gyujtogatása okozta. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

— A tavaszi divat úgy mint mindig, ez idén is sok újdonsággal lepte meg a közönséget. Különösen a cipőipar bizonyította be, hogy lépést tud tartani az izes fejlődésével és egy egy nagyobb cipőgyár fizlete ma már a szenzáció erejével hat a fiatalított cipő formájának és kivételének szépsége és változatossága folytán. A cipőipar terén korszerű alkotó „Turul” cipőgyár r. t. hazánk cipőiparában most is megtarotta vezérszerepét, amiről bárki megőződhet, ki ezen gyárnak helyben Minorita palota épületben fenálló üzlettelépet megtekint. A „Turul” cipőgyár r. t., 1200 munkást és alkalmazottat foglalkoztat és termelőképesége ma már elérte a heti 20000 párat, mely óriási mennyiséget a hazánkban és a külföldön fenálló 130 saját fu. keltarustótelepén hozza forgalomba, miáltal a közönség abba a kedvező helyzetbe jut, hogy a „Turul” cipőgyár r. t. előrangú, világárra szerit teit gyárterményeit az eredeti, rendkívül jutányos gyári áron vásárolhatja.

— A Hungária kávéházban szombaton, vasárnap és hétfőn este Purcsi Károly makói elsőrendű zenekara hangversenyez.

— Öngyilkos kísérlet a páholyban. Tegnap este Ujvidéken különös eset történt. A színházulatnál működik Szilasy Etelka primadonna, akit nagyon megszeretett egy ujvidéki dúsgazdag ur. Annyira megkedvelte, hogy a művésznőre iratta a vagyona felét. A szerelmes ember felesége már akkor tudta meg a szomorú ügyet, amikor a szép ingatlanok fele jogerősen Szilasy Etelka volt. A rajongó férfit ekkor néhány hétre szanatóriumba vitette a családja. Amikor kijött, első útja a színházhoz vezetett. Épen operettet adtak és épen olyan operettet, amelyben Szilasy is mutogatta fioman csiszolt bokáit. A férfi kényelmesen elhelyezkedett és lihegő izgalommal leste Éva szenvedéseit. Egyszerre csak megjelent a páholyban a felesége az ügyvédjével együtt. A férj már tudta, hogy mit jelent ez. Már szinte érezhette a fején a szanatórium jeges sapkát. Egy határozott gesztussal a zsebébe nyúlt és kiapta onnét töltött revolverét. A csövet a halántékához szoritotta és — nem sűtötte el. Nem sűthette el, mert a felesége elkapta a kezét és a reménytelen szerelmet visszavitték oda, ahonnan jött: a szanatóriumba.

— Elítélt bankigazgató. A budapesti Abázia kávéházban erősen leszidott egy pincért Kőrösi Imre, az Országos Központi Takarékpénztár volt igazgatója. Czeilinger Gyula pincér szolgálta ki Kőrösit, mikor pedig fizetésre került a sor, a pincér szokás szerint levonta a borraivalót. Kőrösi előlött annyira felhaborodott, hogy letolvajozta és lecsirkelögzözte Czeilingert. Ezért Kovács Lejos járásbíró becsületsértés címén 50 korona pénzbüntetésre ítélte el Kőrösit, a kinek ügyvédje felebbezett.

— A ravasz Örmény. Keller János őthalmi gazda bejött Aradra a vásárra, hogy eladja a lovát. A szép állatra szemet vetett egy jámbor tekintetű parasitgazda, akivel Keller meg is alkudott hatszáz koronában. A vevő azt mondta, hogy Örmény Jánosnak hívják, Nagylakára való, de minthogy nincs nála elég pénz, most csak foglalót ad és a ló árát utóvéttel küldi a járlat ellenében, melyet a tulajdonos tesz postára. Örmény elvezette a lovat, Keller eltette a tíz korona foglalót és hazament Őthalmóra, ahol nyomban elküldte a postán a járlatot 590 korona utóvéttel megterhelve. Az természetes, hogy Nagylakon még híret sem hallották a ravasz Örménynek, aki ellen ma a becsapott Keller bűnvádi feljelentést tett az aradi rendőrségen.

— Két baleset. Valentin János 68 éves aradi épület alvanyozó mester, ma délelőtt a Doák Ferenc- és Fabián Gábor utcák sarkán épülő házon dolgozott egy létrán. Megszuszott és egy melet magasságból lezuhant. A fején és jobb lábujján sérült meg. A rendőri nyomozás megállapította, hogy mulasztás nem történt a feladással tartozó egyének részéről. — Vargha Valéria aradi cseléd any, aki a Tóköli tér 6. számú házában lakó Lusztig Mor kereskedőnél szolgál, ma délelőtt csirkét akart pörkölti, egy lábasa szeszt öntött és meggyujtotta. Az égő folyadék szétömlött a konyha pad óján és a leány rátapott, hogy eloltta. A ruhája tüzet fogott és a megriadt cseléd kifutott a lakásból. A levegőn pillanat alatt lángban állott és teste első részén súlyos égési sebekkel borítva eszméletlenül esett össze. Minthogy a bőrfelület nagyobb része elégett eleibe maradásához nincs remény. A kórházba szállították.

— Adományok. N. N. Böszörményiné (Vargassy u. 18.) részére 1 koronát, N. N. L. Simonné részére (Kazinczy-u. 2) 1 koronát küldött. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— A Központi-szálloda éttermében e hó 16-ára tervezett tombolaestély el lett halasztva. 1743

— Női táskák, ridikülök, pénztárcák és más bőrdrak. Footballok, footballcipők legelőcsőbban Hegedűsnél.

— Az Aradi Villamossági R. T. ez uton értesíti a fogyasztó közönséget, hogy f. hó 16-án, vasárnap reggel 7 órától d. u. fél 3 óráig kábelhálózata mentén az áramszolgáltatás kábelmunkálatok miatt szünetelni fog.

— Központi kávéház helyiségében ma és a következő napokon 5 hölgy és három férfi-tagból álló elsőrendű zenekar hangversenyez. 1839

— Hölgyeim! A tavaszi újdonságaim nagy választékban megérkeztek. Huppert Henrik Rákóczy-utca 7. 1431

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-hoyok Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Az új cseléd) Egy uri házában új cseléd van. Mindjárt az első nap vendég érkezik.

- Idehaza van a nagyságos asszony?
- Igen, csak menjen be.
- Kérem, jelentsen be...
- Jó, jó, csak menjen be...
- Előbb azonban jelentsen be.

A cseléd nagy fejcsóválással bemegy asszonyához és azt mondja:

— Kérem, odakünn van egy nagysága, úgy látszik szégyenli magát, mert sehogy sem akar bejönni.

(Sok az újság.) A magyar fővárosnak most annyi újsága van, hogy a fele is sok. Különösen az estilapok gyarapodtak fel nagy számmal. Erről szól az alábbi párbeszéd. A vendég szól a pincérhez:

- Kérem csak!
- Parancsol!
- Egy árvalányt keresek.
- Minek?

— Mert szeretnék elolvasni egy esti lapot és hogy melyiket, azt egy árvalány huzza majd ki a cilindereből.

(Künnö bölcseked) Egy fiatal zeneszerző rávetett egy zenekritikust, hogy hallgassa meg a legújabb szerzeményét. Odaült a zongorához és előadta. Jö negyed-órától tartott a zongorázás, amikor fölvette a fejét a komponista barátja.

- Mi volt ez? — kérdezte érdeklődéssel.
- Bölcseked — jelentette ki fölényes hangon a zeneszerző.

— Nagyszerű — mondta a barátja.

— Ugy-e jó?

— Kifogástalan. Már az első taktusnál elaludtam.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet március 15-én, szombaton délután fél 6 órakor, saját helyiségében (Árpád tér 5. sz. I. em.) választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ezuton is meghívja és a napirendben levő ügyek fontosságára való tekintettel a választmányi tagok szives megjelenését kéri Kohn S. N., elnök.

(*) Az aradi izr. kiházasító egylet f. évi március hó 15-én délután 6 órakor saját helyiségében (Árpád tér 5. sz., I. em.) választmányi ülést tart, amelyre a választmány tagjait ezuton is meghívja Kohn S. N. elnök.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe Arad.

Elismert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

ur. szabó
és. és kir. udvari és katonai szállító

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

9305

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Az időjárás roppant változékony. Felette fűdős lenne, ha végre valahára egyöntetű tavaszi idő köszöntene be.

A vetésekről holnap jelenik meg a földművelési miniszter jelentése a vetések teleléséről, amelyről ezidőig bizonytalan hírek vannak forgalomban.

A gabonaszület irányzata lacyhaságából vezített.

Elkelt a mai piacon:

800 mm. buza 20.60—21.20
1500 mm. tengeri 10.00—12.40
(minőség szerint)

Rozs 18.00
Árpa 20.00
Zab 20.00
Vető búkköny 20.—22.—

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tájékoztató.

Budapest, március 14

Készárú.

Méret 10 ezer mm. változatlan áron.

Határidő.

Déli 2 órai
zárlat zárlat

Buza 1913. áprilisra 11.31—11.33 11.34—11.35
Buza 1913. októberre 12.00—12.01 12.04—12.05
Rozs 1913. áprilisra 9.29—9.30 9.40—9.41
Rozs 1913. októberre 9.32—9.33 9.35—9.36
Tengeri 1913. májusra 7.38—7.39 7.45—7.46
Zab 1913. áprilisra 9.28—9.29 9.29—9.30
Zab 1913. októberre 8.37—8.38 8.39—8.40
Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (márc. 14)

Oestrák hitel	682.—
Magyar hitel	825.—
4% koronajáradék	82.50
Oestr.-magy.-államvasút	708.50
Jelzálogbank	483.—
Lezámitolóbank	507.25
Hazai Bank	280.—
Magyar Bank	165.—
Keresk. Bank	8595.—

Bencsúránvi	722.75
Salgótarjáni	749.—
Közuti Vasút	850.—
Városi Villamos	868.—

Bécsfővártőzsde (márc 14)

Oestrák hitel	631.50
Magyar hitel	826.50
Oestrák-magyar államv.	706.25
Déli vasút	114.25

A Temesvári Lovdátársulat terménycsarnokának elvételére árajánlatot (Árak 100 kilogrammonként koronákban) márc 14. Buza 75 kilogrammos 20.40—20.50 75 kilogrammos 20.50—20.60, 77 kilogrammos 20.70—20.80, 78 kilogrammos 20.80—20.90 Rozs (prima) 17.85—17.95 (másod) 17.65—17.75 Árpa (erősöd) 15.80—20.10, (takarmány) 17.90—18.05, Zab (prima) 19.95—20.25 (másod) 18.95—19.35 Tengeri rizs (magyar) 11.40—12.00 (másod) 10.50 (román) rizs 19.75—19.25, ut 19.31—10.50 Szegonya 100 kgr. (fahér) 5.80—5.90, (rózsa) 7.50—7.50.

Valek szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombaton, 1913. március hó 15-én

Diszeldadás.

C. Belet. C) Bérlöt.

Aranylakodalom.

Látványos színmű 8 képpel dalokkal. Írták Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállította: Simándi József. Rendező: Dr. Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Koltai Jenő	Dr. Keszler E.	Jurátus	Dr. Beregi S.
Katalin, neje	Kápolnai J.	Mihulák	Hajdutska L.
Bela, fiuk	ajai Ö.	Krausz Soma	Polgár S.
Honka	Hampel I.	Kossuth Lajos	Balázs B.
Nyaradi	Herold E.	Bem, tábornok	Juhász.
Howard Jancsi	Várnay Jenő.	Kuprianov	Herold Ede
Emerencia	Benkőné P.	Prodán	Kulcsár L.
Nyári Pál	Nagy D.	Alexandrovits	Magyaródi

színház 10 órai.

NYILTÉR.*

Horgony-Syrup. Sarsaparillac
Horgony-Liniment. Csapóköpő.
A Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalomcsillapító beörlés.
Horgony-Vas-Albuminat.
Tinktúra.
A legjobb gyógyszerárban vagy kórházban.
Richter dr. az „Arany orvosság”-hoz csatolt példát.
(L. Előzetesbevitel) gyógyszerárban.

Raktár Magyarországon: TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszertár, Budapest. 9301

Értesítés.

Értesítem a t. közönséget, hogy a tavaszi

cipő ujdonságaim

megérkeztek. Női-, férfi- és gyermek-cipők nagy választékban vannak, úgy fekete, mint színes bőrből. Telefon hívásra választékot úgy helyben, mint vidékre pontosan küldök.

Telefon városi és megyei 865.

Iványi Menyhért

Arad, cipő- és uridivat áruház Ferray-utca.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Kisbecskereki Terézia Liszt,

A Magyar Lisztek Gyöngye

Kapható a Legtöbb Üzletben.

A zsákok eredeti ólomzárunk és zsák-jegyünkkel van ellátva.

Képviselő: Dávid József ur, Arad.

Telefon 943.

172

Mauthner magvak

u. m. lucerna, lóhere, fű, takarmány-répa, kertvirág és az összes itt fel nem sorolt magvakat napiárban; ugyszintén friss töltésű ásvány- és gyógyvizek, valamint

Naponta friss pörköltű legfinomabb „Japan” kávé nagyban és kicsinyben kapható.

1841

Färber Lajos

fűszerkereskedésében

Arad, a „Fekete kutyához.”
Alapított 1832. évben. Telefon 311.

Énekesek, papok, tanítók véleménye a SIROLIN „Roche”-ról:

A légzőszervek megbetegedéseinél.

K. S. udvari operaénekes.

Erősen köhögtém és Dr. S. ur rendelésre Sirolin „Roche”-t használtam. — A siker lényeg volt.

L. Sch. tanító, C.-L.-ben.

Gyakori és makacs gégegyulladásban szenvedtem. A Sirolin „Roche” enyhített szenvedésemet. A szernek étvágygerjesztő hatása is van.

Influenzánál, asthmánál, tüdőbajoknál a Sirolin „Roche” nélkülözhetetlen házi szer, hatása erősítő a tüdőre és az egész szervezetre. A Sirolin „Roche”-nak pompás ize van és különösen alkalmas óvatossági kurákra. Sirolin „Roche”-t minden gyógyszerárban kapni.

R.Sp. plébános W.-ben (Elszász).

Tüdőhurutomat a Sirolin „Roche” igen gyorsan enyhítette és a gyógyulás rövid idő alatt állott be.

H..B. énekművész Z.-ben.

A Sirolin „Roche” több mint 1 év óta nagy-szerű szolgálatokat tesz. A nagyközönség figyelmét a kitűnő szerre egy szaklapban fel fogom hívni.

Batthyányi-utca 16. szám alatt egy szép

I. emeleti lakás

mely áll: 3 utcai, 2 udvari, elő- és fürdőszobából, valamint minden hozzátartozó mellékhelyiségek-ből, folyó évi

május 1-re kiadó.

Bővebbet: Funkelstein iroda, Petőfi-utca. 1088

Értesítés!

A n. é. hölgyközönség szives figyelmét felhívom a Révai- és Fábián-utcák sarkán levő

női ruha készítésiszalonomra,

ahol a legújabb angol- és francia divat szerinti ruhák elkészítettnek pontos kivitelben jutányos árért. 1609

Szives pártfogást kér

T. Tarnóczy Blanka.

Ingyanforgalmi és Parcelázó bank Arad, Petőfi-utca 1. sz. Telefon 861. Pécskaui-ut 15. sz. (volt br. Bánhidyt-telek) eladunk kiváló fekvésű

háztelkeket

olcsó áron, előnyös kölcsönnyújtással, vagy 5 évi részletfizetésre. Telkeinkre igen előnyös építési kölcsönöket is adunk. IV-7717.

Az „Orsoval halhoz”. Legnagyobb hal kivitel

Luttwák József, Arad.

déligyümölcs és magyar termények kivitelű üzlete **ARAD, Árpád-tér 1. sz.** (a zsidótemplom épületben.) Internumban telefon: 615.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy 1 waggon friss vöröspiros narancs érkezett, mely úgy az üzletben, mint a piacon csakis bizományi sátraimban kis ládákból darabját kisebb 5 fillér, nagyobb 7 fillérért kapható. Nagyban láda vételnél olcsóbban adom, mint Fiume vagy Budapest 781 Minden csütörtökön és szombaton legszébb dunai és tiszai vízben uszó élő-halak érkeznek. Halakban a legnagyobb választék és a nagy halkállítási csütörtökön van. Vidéki rendeléseket pontosan és lelkiismeretesen kiszolgálók. Bármilyen hal faj mely raktáron nincsen, 24 óra előtti megrendeléssel kapható. Tengeri halak naponta friss állapotban a Hal-téri városi sátorban kaphatók. Csütörtökön 1 waggon friss narancs érkezett és új burgonya szép nagy, kilója 32 fillér. Szombaton zárva.

Raktár és képviselő: SZEMZŐ ÁRMIN áruügynökségénél Aradon. Telefon 592. szám.

KI

üzletének élénkségét növelni akarja, igyekezzék hirdetését

KORÁN

feledni, mert csak így

KEL

el sok áru az ünnep előtt. Az Aradi Közlöny hirdetései mindenkor

ARANYAT

érnek; siessen tehát hirdetését mielőbb feladni, mely lapunkban állandóan kedvező elhelyezést

LEL.

TELEFON 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőtőlvány termelő **ARAD Batthyány-u. 11.**

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisza **dus gyökérzetű bor és csemegefaj**

szőlőtőlvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szivesen szolgál

WINKLER JÓZSEF ARAD, BATTHYÁNY-UTCA 11. 571

Használt ólom megvételre kerestetik

A tavaszi idény alkalmából

ajánljuk a vásárlóközönség szives figyelmébe legjobb minőségű és legdivatosabb saját készítményű **uri, női és gyermek cipőinket** szolid, szabott árak mellett. Kiváló tisztelettel:

Aradi cipészek termelő szövetkezte, mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja. 1514

ARAD, Szabadság-tér. Telefon 474. A „Piros csizmához”.

Kiadó irodahelyiségek!

Az Aradi Ipar- és Népbank

Szabadság-tér 18. számú házában több irodának alkalmas helyiség

november hó 1-ére kiadó.

Értekezni lehet a bank igazgatójával.

Pichler Sándor írógépvállalata.

Hasszinger-utca 5. szám alatt. Telefon 308. szám.

L. C. Smith & Bros. amer. írógép vezérképviselete.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni hogy írógép-vállalattal kapcsolatosan mindenféle **gépírási-, sokszorosítási- és fordítási munkát** jutányos árban és teljes felelősséggel vállalom. 1875

Pichler Sándor papírkereskedése és írógépvállalata Szabadság-tér 1. és Hasszinger-utca 5. sz.

Üzlettárs!

Telekkönyvileg biztosítható 22.000 kor. tőkével 30-35 százalékot szolgáltató iparvállalathoz 3-5 évre társat keresek. Közvetítő kizárva.

Cím a kiadóhivatalban. 1680

Eredeti Styria gyárt-
mányu Globus és He-
likal-Premyer

481

kerékpárok

olcsón és kedvező fizetési
feltételek mellett kaphatók

Ka'már Józsefnél Arad, Salacz-u. 2. sz.

4522.—1918.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. városnak az 1909. évi V t. c. értelmében végrehajtott földadókataszteri kiigazításból kifolyólag megejtett birtokviszolás alapján készült új földadósorozati munkálatok és pedig: az új kataszteri telexkönyv, egyéni birtokívek, a birtokívek összesítése, a mintaterek jegyzéke és a birtokvázlatok az idézett t. cikk 17. §-a és a t. cikk végrehajtása iránt 1909 évi 53501. szám alatt kiadott utasítás 74. §-a értelmében elkészültek és megérkeztek és azoknak közszemlére kitételét a városi adóhivatal hivatali helyiségében 1918 évi február hó 20-tól 1918. évi március hó 21-ig terjedő időre elrendeljük.

Erről városunk közönségét azsal értesítjük, hogy ezen munkálatok a közszemlére kitétel ideje és hivatalos órák alatt megtekinthetőek és az azok ellen emelt felszólalások szóval avagy írásban ugyan ezen idő alatt megtehetőek. Egyidejűleg figyelmeztetjük mindazon ingatlan tulajdonosokat a kik 1910 január hó 1-től ingatlant szerestek avagy ingatlan állaguk ezen idő alatt változást szenvedett, hogy ezen körülményeket feltüntetve telexkönyvi végzéseket esetleges felszólalásuk megtehető alkalmával magukkal hozzák.

Arad, 1918. február 20.

A városi tanács.

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban
arany és ezüstművekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Óra és ékszerész
Neltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmagasabb
árban megvételnek vagy
más tárgyakra átcsereitelnek.
Telefon 438. Telefon 438

Tanulóleányok

heti fizetéssel

könyvkötészetünkbe
felvétetnek.

4161—1918. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. Belügy-
ministerium 8249—1918. VII. D. sz.
körrendelete alapján közhírré te-
szem, hogy az élelmi és élvezeti
szerek savanyítására illetve eltartá-
sára (konserválására) használt
„Acetán” nevű, ecetsav pótló
szerül hirdett hangyasav forga-
lomba hozatala valamint általában
véve az Acetán nevű szernek és
egyáltalán a hangyasavnak élelmi
és élvezeti szerek készítésére, ugy-
szintén eltartathatóságára (kon-
serválására) való használata tekin-
tetül arra hogy a hangyasav mérge-
ző hatása, fenti rendelet folytán
eltiltatik. Aki ezt a tilalmat meg-
szegi, 15 napig terjedhető elzárás-
sal és 200 koronáig terjedhető pénz-
büttetéssel büntetendő.

Arad, 1918. évi március hó 4 én

Greén Nándor s. k.,
főkapitány.

1921—1918. p. m. sz.

Hirdetmény.

Az 1912. évi utadólajstromot az
1890. évi I. t. c. 23. §-a értelmében
1918. évi március hó 8-tól 22-ig
bezárlag terjedő 15 npra Arad
sz. kir. város adóhivatalában köz-
szemlére kitenni rendelem, hol az
érdekeltek bármely hétköznapon
d. e. 10—12 órák között be ekint-
hetik.

A sérelmes kivetés ellen Arad
sz. kir. város közigazgatási bizott-
ságához intézendő felszólamlásnak
van helye.

Arad, 1918. március 4-én.

Varjassy
polgármester.

Pathefonok

és Pathe-lamezek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben.

Az Andrássy-téren
az első emeleten

irodának, vagy
divatsalonnak
alkalmas utcai
lakás május 1-re

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.

Érvényes 1918. november 1-től.

Arad-Gyerek-Panketa						
Kilomet. távols.	Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	H. V.	H. V.
		II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
—	Arad-Rádayi út	5:00	8:10	11:20	2:30	6:10
2	Uj-Mikolaka	5:05	8:15	11:25	2:35	6:15
3	Mikolaka	5:10	8:20	11:30	2:40	6:20
7	Óthalom	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30
12	Mondorlak	5:30	8:40	11:50	3:00	6:40
15	Mondorlak-Celeszt	5:35	8:45	11:55	3:05	6:45
18	Mároscsanak	5:40	8:50	12:00	3:10	6:50
17	Szabadhely	5:45	8:55	12:05	3:15	6:55
23	Gyerek	6:10	9:20	12:30	3:40	7:10
24	Aradkövi	6:15	9:25	12:35	3:45	7:15
27	Kovácsi	6:24	9:34	12:44	3:54	7:24
31	Livada	6:34	9:44	12:54	4:04	7:34
36	Világos	6:53	10:03	1:13	4:23	7:53
39	Galsa	7:08	10:18	1:28	4:38	8:08
41	Muzsika	7:08	10:18	1:28	4:38	8:08
46	Panketa	7:20	10:30	1:40	4:50	8:20

Panketa-Gyerek-Arad					
Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
Panketa	4:55	8:00	11:10	2:20	6:00
Muzsika	5:00	8:05	11:15	2:25	6:05
Galsa	5:05	8:10	11:20	2:30	6:10
Világos	5:15	8:20	11:30	2:40	6:20
Livada	5:25	8:30	11:40	2:50	6:30
Kovácsi	5:35	8:40	11:50	3:00	6:40
Aradkövi	5:45	8:50	12:00	3:10	6:50
Gyerek	6:10	9:20	12:30	3:40	7:20
Szabadhely	6:24	9:34	12:44	3:54	7:34
Mároscsanak	6:34	9:44	12:54	4:04	7:44
Mondorlak-Celeszt	6:40	9:50	13:00	4:10	7:50
Mondorlak	6:45	9:55	13:05	4:15	7:55
Óthalom	6:55	10:05	1:15	4:25	8:05
Mikolaka	7:05	10:15	1:25	4:35	8:15
Uj-Mikolaka	7:05	10:15	1:25	4:35	8:15
Arad-Rádayi út	7:10	10:20	1:30	4:40	8:20

Gyerek-M.-Radna.					
Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	102 II. III.	104 II. III.	106 II. III.	108 II. III.	110 II. III.
Arad (1)	5:00	8:10	11:20	2:30	6:10
Panketa (1)	4:55	8:00	11:10	2:20	6:00
Gyerek pályér	6:10	9:20	12:30	3:40	7:20
Ménos	6:15	9:25	12:35	3:45	7:25
Pálos	6:25	9:35	12:45	3:55	7:35
Pálosbaracka	6:35	9:45	12:55	4:05	7:45
Radna	6:45	9:55	1:05	4:15	7:55
	7:00	10:10	1:20	4:30	8:10

M.-Radna-Gyerek.					
Állomások	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.	Sz. V.
	101 II. III.	103 II. III.	105 II. III.	107 II. III.	109 II. III.
Radna	5:10	8:20	11:30	2:40	6:20
Pálos-Baracka	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30
Pálos	5:30	8:40	11:50	3:00	6:40
Ménos	5:40	8:50	12:00	3:10	6:50
Gyerek pályér	5:50	9:00	12:10	3:20	7:00
	6:00	9:10	12:20	3:30	7:10
Panketa (1)	7:20	10:30	1:40	4:50	8:30
Arad (1)	7:10	10:20	1:30	4:40	8:20

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

motor

Cím a kiadóhivatalban

Apró hirdetések.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert szettük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Középhor

levele van. „Mio”. 1747

Bemény 2.

Felkérlek, alkalom adtával a régi jelige alatt levő 2 levelet átvenni. Addig is számtalan csókkal. 1720

ÜZLETEK.

Fűszerüzlet

a belvárosban (korlátlan italmérséki és trafik-engedéllyel ellátva) ki-mutatható 50.000 kor. fogalom-mal más vállalkozás miatt átadó. Felvilágosítást szíveségből ad Klein Miksa Boros Beni-tér 8. 1683

INGATLAN.

Mocsár-u. 3. számú

ház jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1622

Vécsey-u. 16. sz.

ház szabad kézből eladó. 1641

Eladó házak.

Angyal-utca 20a. sz. adómentes sarokház, jóforgalmu szatócsüzlet-tel; Angyal-utca 25a. sz. ház, 20 év óta fennálló szatócsüzlettel, eladó. 1661

OKTATÁS.

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest” szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Március hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal. Belratkozni még mindig lehet. Végzett növendékeim részére az állasközvetítés díjtalan. Telefon 5-13. Ziffer Sándor, Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

ALKALMAZÁST KERES.

Gyermektelen

házaspár, tanult kertész, házmesteri állást elfoglalna. Cím a kiadóhivatalban. 1697

40 éves

özvegy nő ajánlkozik ur házhoz bejáró, főzőnőnek egyszerű főzésre. Cím a kiadóhivatalban. 1714

ALKALMAZÁST NYER.

Vidéki pánsintézet

kereskedelmi végzett gyakornokot keres azonnali belépésre. Kezdő-fizetés havi 80 korona. Cím a kiadóhivatalban. 1688

Tanulóleányok

női ruha varráshoz esetleg fizetéssel felvételnek Varjassy Lajos-utca 150. sz. alatt, (volt Választó-utca). 1712

Irodatanf.

ki gyors- és szépírást tud, az egyszerű könyvvitelben némi jártassággal bír, helyben alkalmazást nyer. Ajánlatokat „Megbízható” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 1750

Egy

égyes fiú könyvkötészetünkbe, heti-fizetéssel tanulóknak felvétetik.

Deutsches Fräulein

wird zu einen 10 Jährigen Mädchen gesucht. Briefeunter „Solid“ an die Administration. 1748

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvételnek az Aradi nyomdarásvénytársaság könyvkötészetében.

KIADÓ LAKÁS.

Cinosan

butorozott külön bejárata szoba azonnal, esetleg házaspárnak kiadó. Háltér 7. sz. 1735

Elegánsan

butorozott külön bejárata utcai szoba azonnal kiadó. Cím: Perényi-utca 8. sz. 1718

Egy parkettás

utcai lakás II. em. 3 szoba, fürdőszoba mellékhelyiséggel Szabadság-tér 5-6. sz. kiadó 1607

Modern

földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1918. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

Egy utcai

és egy udvari szobából álló garcon lakás kiadó. Apponyi Albert-körut 1. sz. alatt.

Celky Gergely-utca 10. sz. alatt, teljesen külön álló házban három szoba, konyha, elő- és fürdőszoba, villanyvilágítással azonnal, vagy május elsejére, jutányos áron kiadó. 1711

VÉTEL ÉS ELADÁS.

55 III. egyszerűt:

szilvapalinka eladó, hordóval együtt, literje 82 fillér. Felvilágosítást nyújt válaszbélyeg melléklésével Bánya Teréz, Marosszatina u. p. Marosborsa. 1689

Zongora

o'csón eladó. Dr. Kell, Andrassy-tér 25 II. em. 1583

Marfiel,

Masanszki alma olcsó árban kapható Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt-épület, Galler Anna. 1483

Harcnált

Redőnyök, ajtók, kirakati üveg-táblák olcsón eladók Guttmann Samunál Arad, Ferr-y-utca. 1581

Zongora

jó hangu 250 koronáért részlet-fizetésre is eladó. C m a kiadóban. 1709

Párisi divatalbum

a legújabb 800 tavaszi eredeti francia színes modell-képpel K 250 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 808 5511

Finom, gyönyörű készítmény illatszereket, fecskendő dugóval, 30 fillértől főfelé (nagyban vevőknek engedmény) ajánl Földes Kelemen gyógyszerész. 1224

Uradalmakat és földbirtokosokat

gazdasági eszközökben jutányosan és olcsón 1643

KLEIN ADOLF Arad

műszaki és olajáru nagy-kereskedő elégíthet ki.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Telefonszámok: 41, 899.

A Luxus Garage

csukott és nyitott

Béruitói

Telefonszám 826.

egy helyi, mint vidéki turákra legmáltányosabb árban a közönség rendelkezésére állnak. — Legmegbízhatóbb Boyok ugyan-csak fenti telefon szám alatt rendelhetők. Szolgálat reggel 6-tól éjjeli 12 óráig. Iroda garage József tőrcsög-ut 17. 744

Segéd,

égyes eladó, román vevőkkel jól banni tudjon, a rőfös és rővidáru szakmából

felvétetik.

Ajánlatok:

Wohlberg Lipót céghez, Arad. 1594

Parfumerie „Hez” illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.

Budapest, VIII., Losonci-utca 13/vb.

Vidéki Johann Maria Farina kölni vizek.

1 kis üveg 90 fill., 3 üveg egy eredeti ládikában 2 kor. 50 fill. 1 közép üveg 1 kor. 80 fill., 3 üveg egy eredeti ládikában 5 kor. 10 fill. 1 nagy üveg 3 kor. 50 fill., 3 üveg eredeti ládikában 10 kor. 1 üveg ¼ liter eredeti kölni víz 2 kor. 80 fill. 1 üveg ½ liter 5 kor. 20 fill. 1 üveg 1 liter eredeti kölni v. z 9 kor. 50 fill. Eredeti kölni víz szappan 1 drb 1 korona 3 drb 2 korona 80 fill. Kölni víz kréme 1 tégely 1 korona, 3 tégely 2 korona 80 fillér, kölni víz powder 1 doboz 1 korona, 3 doboz 2 kor. 80 fill. Saját készítményű kitűnő minőségű „HRZ” kölni víz 3 kis üveg 1 kor. 30 fill., 3 közép üveg 2 kor. 50 fill., 3 nagy üveg 4 kor. 80 fillér, ½ liter 3 kor. 1 liter 5 kor. 50 fill. 1 üveg American hajpetról „Dr. William Thomson” 94 fill., 12 darab finom illatosított mosdószappan 2 kor. 20 fill., 1 drb „Vera-Violetta” araszappan 70 fill., 3 drb 2 kor., 1 tégely tajkrém 40 fill., 3 tégely 1 kor. 6 fill., 1 deke francia parfum bármely illatban 70 fill., 5 deka 3 kor. Postai szállítások nap nta es-közöltetnek után-vét mellett. Csomagási költséget nem számítunk. 4 koronán aluli megrendeléseknél a pénz előre beküldendő (lehet bélyegeken is) 40 fillér portódíjjal. 4. sz. 16 oldalas illatszert- és háztartási értesítőket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Takszámoteres

Bér-autok

Telefonszám

816

2281

Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.

Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

114-1913. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. IV. 1733. sz. végzése következtében Dr. Fischer Jenő ügyvéd által képviselt Mihály és Buckner javára 209 korona 36 fillér s járulékaik erejéig 1912. évi december hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 661 korona 40 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: bolti berendezés, bolti áru, italok, tengeri stb nyilvános árverésen el-adatnak

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1912. évi V. 599. számú végzése folytán 209 kor. 36 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. augusztus hó 17. napjától járó 5⁰/₁₀ kamatai, 1/3⁰/₁₀ váltódíj és eddig összesen 95 kor. 56 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Záradón leendő megtartására 1913. április 2-ik napjának d. o. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kisjenőn, 1913. évi március hó 13. napján.

Bala sa,

1741 kir. bir. végrehajtó.

Báranyhus szopós:

Prima fiatal eleje kilója K 180
" hátulja " K 2—
Borjúhus eleje " K 180
" hátulja " K 2—

Ugyszintén elsőrendű hizott ökor-hus levesnek kilója K 184
Pecsénye hus " K 2—
Szegyhús " K 160
Sertéshús, zsir és füstölt sonkák legolcsóbb napl árban kaphatók.

MÁNYI M. és TÁRSA huscarnokában Boros Beni-tér 16. (Vanicsék-ház.) 1742

WEISZ ÉS BENJAMIN, ARAD

Telefon: 635.

Andrássy-tér 22. szám.

Telefon: 635.

**A tavaszi idényre gyermek- és női harisnyák minden színben megérkeztek vala-
mint gyermekruháik, rajzolt madeira és richelien párnák, terítők és bluzok.**

3664—1918. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. Kereskedelmiügyi Ministerium 85290/1912. sz. körrendelete alapján közhírré teszem, hogy az új német birodalmi biztosítási törvény életbe léptetésére vonatkozó rendelkezések közt az a határozmány foglaltatik, hogy ha a megállapított baleseti, illetőleg rokkant biztosítási járadék a régi, nem pedig az új jogszabályok szerint szünetel, az új német birodalmi biztosítási törvény szabályai irányadók és ily esetekben új határozat hozandó.

Felhívom ennél fogva mindazokat a munkásokat, akik Németországban dolgozva ott balesetet szenvedtek és Magyarországra költözésük folytán baleseti vagy rokkant járandóságukat elvesztették, hogy a járadékot megállapító végzéssel f. é. május hó 15-ig hivatalom iparügyi osztályánál jelentkezzenek, a hol a továbbiakra vonatkozó felvilágosítást elayerik.

Arad 1913. február hó 25-én

Grén
főkapitány.**Nagymennyiségű**

maculatura
jutányosan eladó.

Feladási hirdetmény.

Néhai Kintzig Béla örökösei tulajdonát képező, a konopi uradalomhoz tartozó Magurica erdő részén és a mellette fekvő területeken az 1912. évi szélviharok által kidöntött és letört

462 drb. tölgyfa = 239 tm³, mely műfának alkalmas, 1222 drb. vegyes tűzifa = 1700 ürméter,

f. évi március hó 26-án délelőtt 8 órakor, Konopon az uradalom irodájában nyilvános árverésen el fog adatni.

Bánatpénzül 600 korona teendő le.

Az árverési és szerződési feltételekre bővebb felvilágosítás az uradalmi irodában kapható.

Utóajánlatok nem fogadjatnak el.

Konop, 1913. március 14.

1746

Uradalmi Intézősér.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

4564—1918. kh. sz.

Hirdetmény.

A szabad közlekedés akadályainak elhárítása tárgyában alkotott 12757—408/1884. számú és a m. kir. belügyministerium 61369—1884. sz. intézkedéssel jóváhagyott szabályrendelet 7. §-a értelmében figyelmeztetem az érdekelteket, hogy boltornyókat csak úgy alkalmazzanak, hogy azok feszítő és támasztó rudjal a gyalogut színvonal felett 2-20 méter magasságban essenek. Az ernyőket lekötni, azokra tárgyakat kiaggatni tilos. A kinyúló czimtblák 3 méternél vagy az utcai lámpák lángjánál alacsonyabban ki nem függeszthetők és azok a faltól 80 cm-nél kisebb nem nyulhatnak.

A kik ezen szabályrendeletet megszegik a 9. §. értelmében 4 koronától 50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással lesznek büntetve.

Arad, 1913. évi március 4-én.

Greén Nándor
főkapitány.**RADÓ GYULA****NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN****ARAD.****A TAVASZI ÚJDONSÁGOK****TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.:**

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermekek ruhák,
Divat bluzok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok.**Szabott árak!****Telefon 238.**